Skoler og skolearkivalier

Slægtshistorisk Forening For Viborg og Omegn
den 18. september 2025
ved Hans Peter Poulsen

Skoler og skolearkivalier

- Træk af skolens og skolevæsenets historie
- Børn, degne, skoleholdere, lærere
- Undervisningen
- Arkivalierne
- Et eksempel

Hvem er jeg

- Hans Peter Poulsen
- Slægtsforsker siden årtusindskiftet
- Underviser og foredragsholder

Eskær Skole i Den fynske Landsby

Eskær Skole i Den fynske Landsby

Museum Nordsjælland, Gilleleje

De ældste skoler

- Middelalder: Katolske klosterskoler

Dansk Skolehistorie / Det Kgl. Bibliotek

De ældste skoler

- Middelalder: Katolske klosterskoler
- Efter reformationen: Kirkeordinansen 1539
  - I hver købstad netop én latinskole, opdelt i klasser
  - Børn fra landsbyerne skal søge denne skole

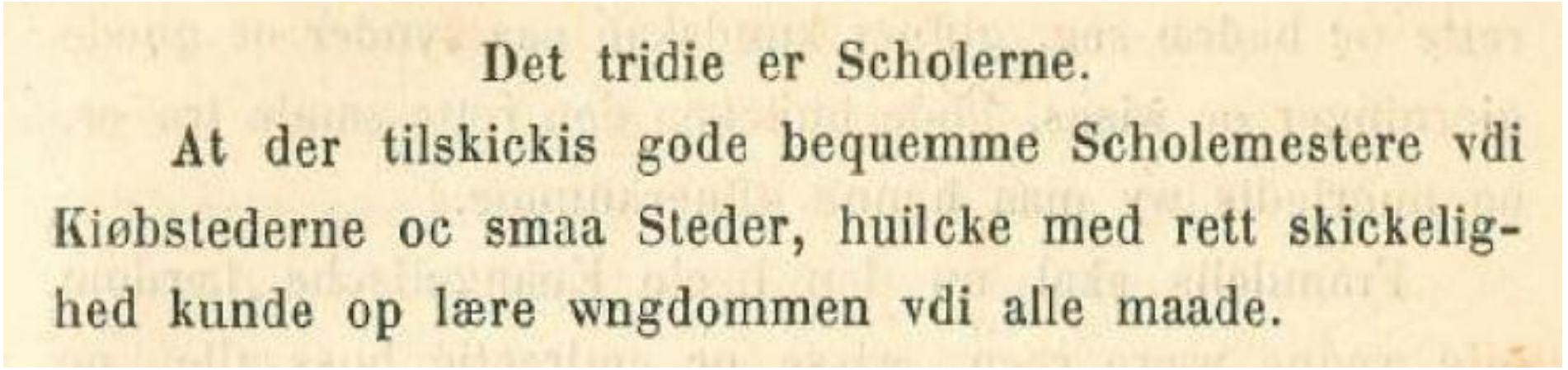

Det tridie er Scholerne.

At der tilskickis gode bequemme Scholemestere vdi Kiøbstederne oc smaa Steder, huilcke med rett skickelighed kunde op lære wngdommen vdi alle maade.

Skoler for adel og borger

- Herlufsholm, fra 1565 (Herluf Trolle)
  - Benediktinerkloster fra 1135
  - Skole fra 1565, oprettet af Herluf Trolle
  - https://trap.lex.dk/Herlufsholm
- Sorø Akademi, fra 1585
  - Cistercienserkloster fra 1162
  - Kostskole fra 1582, oprettet af Frederik 2.
  - https://lex.dk/Sor%C3%B8_Akademi

Latinskoler

- Hovedformål: At uddanne vordende præster
  - 1537 - 1805: Den lutherske kirkeskole
  - Fra 1630: studentereksamen på universitetet
  - 1805 - 1903: Den humanistiske embedsmandsskole
    - Græsk og latin, dansk, tysk, fransk, historie, geografi, matematik og naturlære
  - Fra 1850: Studentereksamen på latinskolen
  - Fra 1903: erstattet af gymnasieskolerne
  - https://lex.dk/latinskole

Latinskolen i Skælskør
1537-1739

Latinskoler omkr. 1600

Skolegang i 1600-tallet

- Gårdmandssønnen Niels Hansen
  - Født i Sørbymagle 1659
  - Et års undervisning hos præstens privatlærer
  - 16 uger hos en anden gårdmands skolemester
  - ½ år i skole i Slagelse
  - Undervisning afsluttet i en nærliggende landsby

Prinse- og prinsesseskoler

- Prins Carl og Prinsesse Sophie Hedevig, Søskende til Frederik IV
- Skoler for almuen, fra 1719
  - http://www.thorshoj.dk/skolerne_paa_godserne.HTM
- Godser
  - Dronninglund
  - Jægerspris
  - Vemmetofte

Prins Carls skole i Store Torøje

Prins Carls skole i Store Torøje

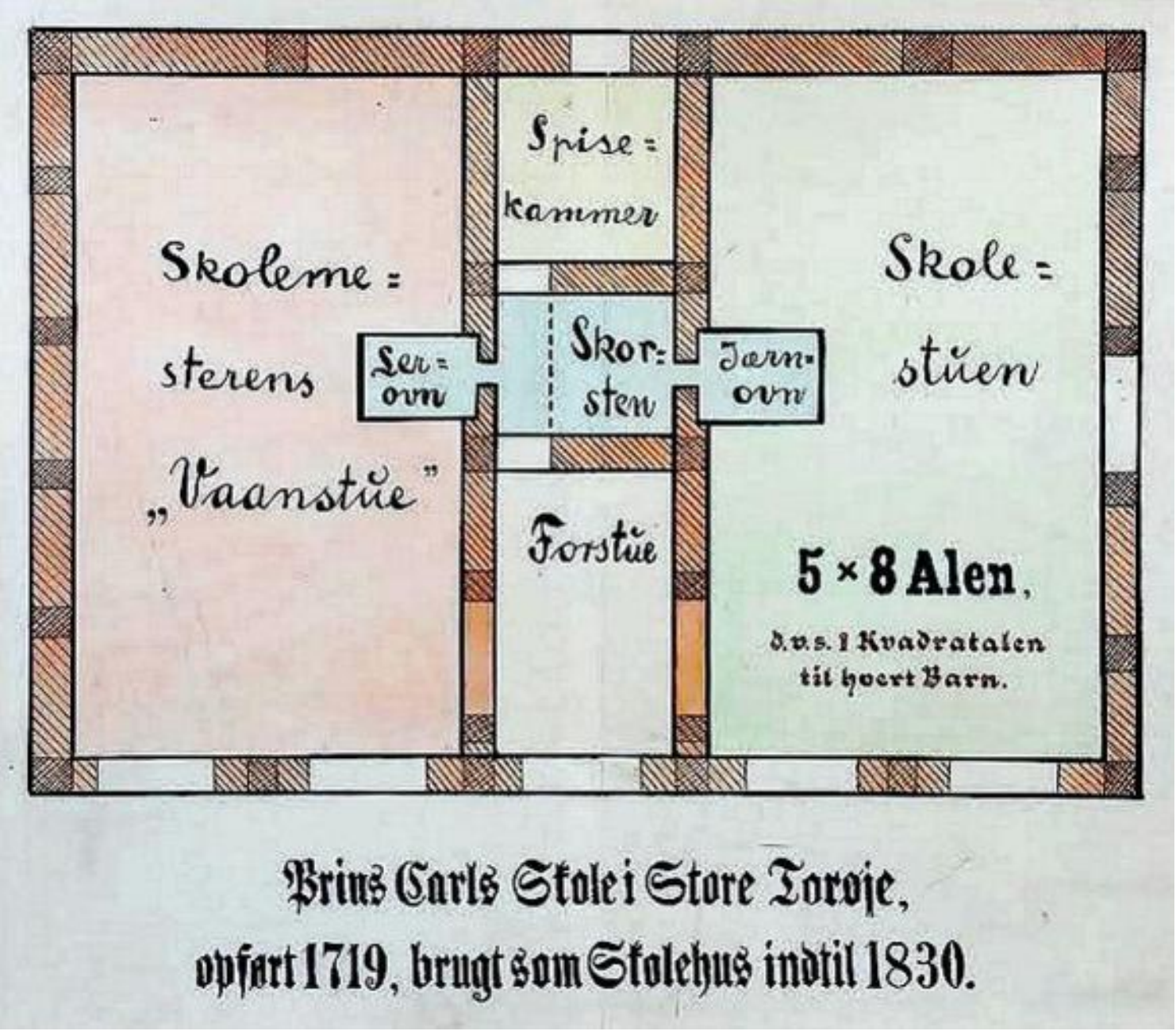

Rytterskoler

- Fra 1721
  - Den første af 240 rytterskoler oprettes
  - Barn af pietismen
- Undervisningspligt
    - Piger og drenge fra 5 år til konfirmationsalder
    - Undervisning i læsning gratis
- Fag:
    - Læsning (obligatorisk)
    - Skrivning (frivillig)
    - Regning (frivillig)

Rytterdistrikter

Rytterskoler

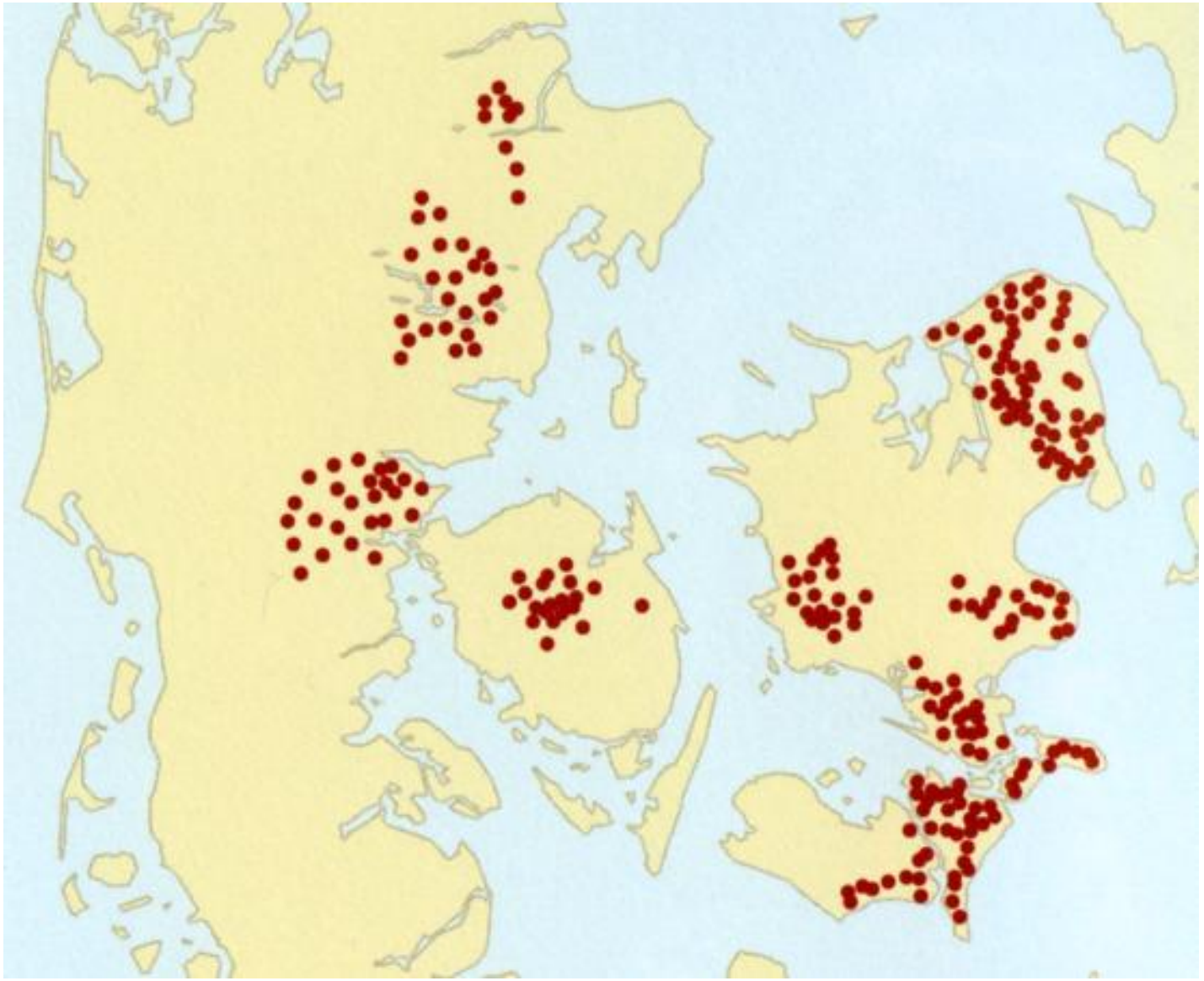

ØSTSIDE

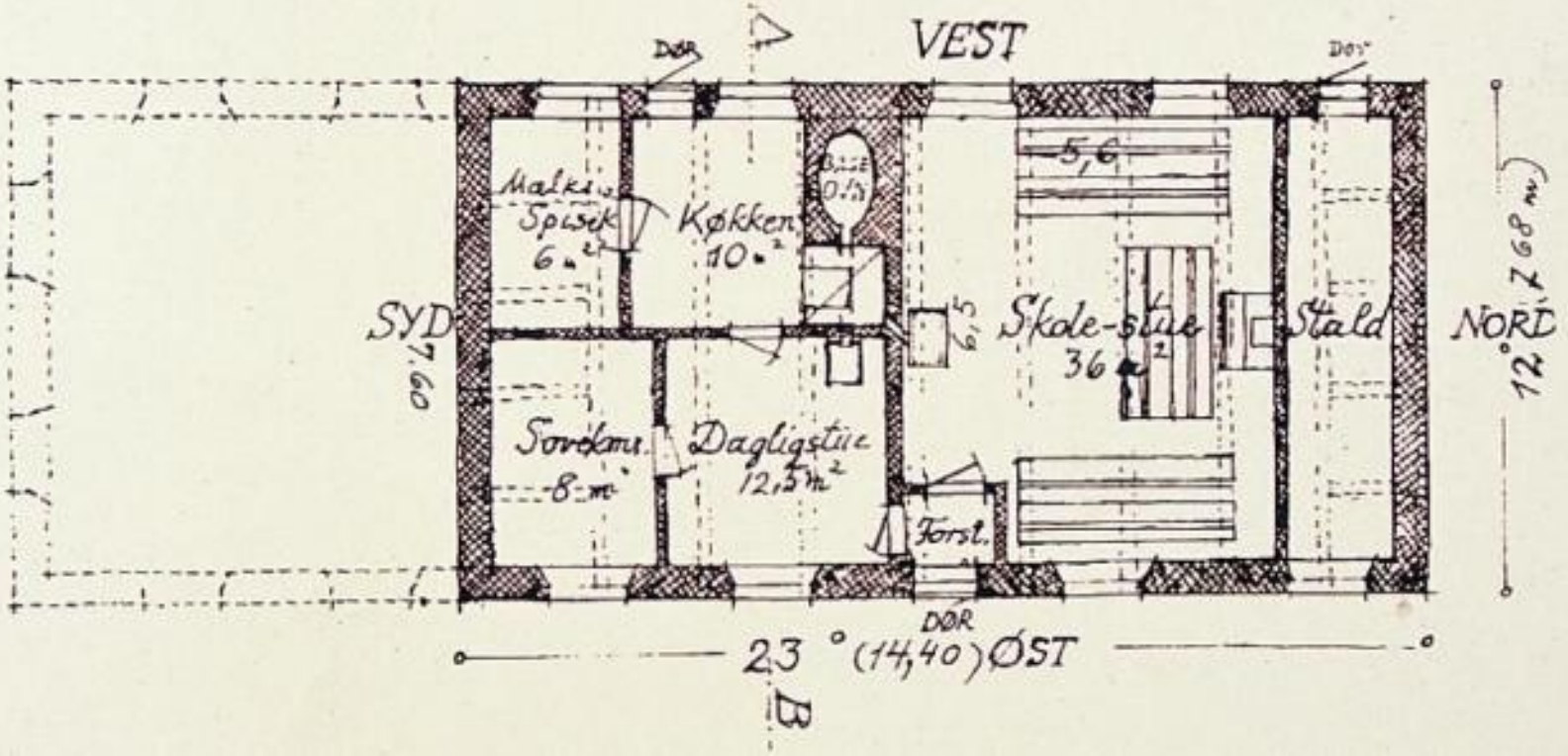
VEST
DØR
Malkerum
Spisek
6 m²
Køkken
10 m²
Bilde
0,4 m²
5,6
SYD
7,60
Skole-stue
36 m²
Stald
NORD
12,00 (7,68 m)
Soveværelse
8 m²
Dagligstue
12,5 m²
Forst.
DØR
23 (14,40) ØST
B

Rytterskolen i Lille Heddinge

Rytterskolen i Hvidovre

Almueskolen

- 1736: Konfirmationen indføres
  - Børnene skal kunne læse
  - Indberetning om skolerne: Der mangler 700 skoler på landsplan
- 1739: Forordning om almueskoler
  - ”Alle, endog de fattigste børn” skal undervises i at læse, skrive og regne
  - Hvem skal betale? Godsejeren og forældrene.
  - Hvem skal undervise? Præst og degn.
  - Latinskoler omdannes til almueskoler
  - Danmarkshistorien.dk: Skoler og undervisning før 1814

Indberetning 1739

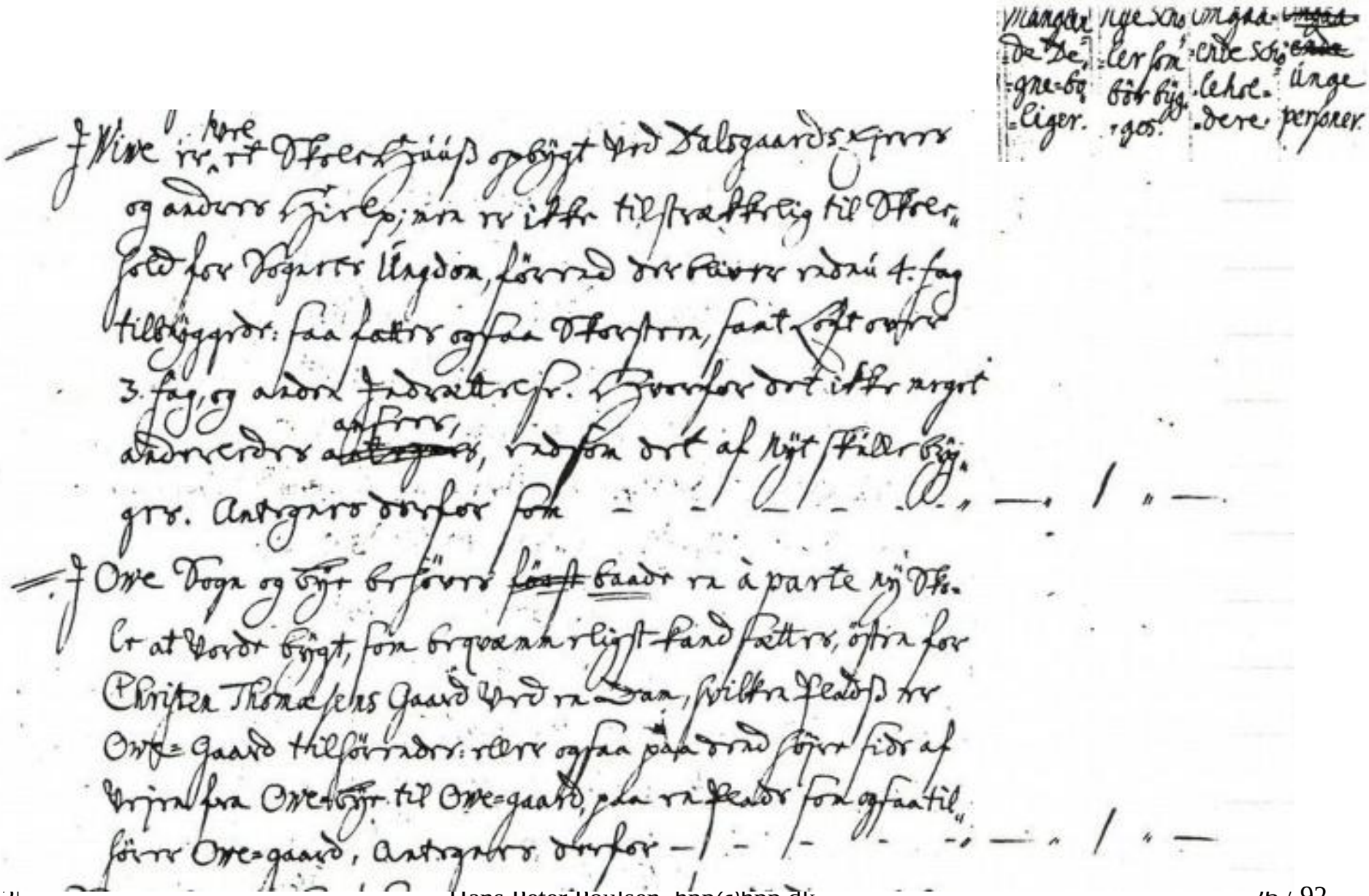

Indberetning 1739

Wiwe, Owe og Walsgaard Sognes høre tilsammen og betie,,
nes af een Præst. Kirkerne (alle 3) tilhører Owe=gaards
Ejer, nemlig Assessor Lauritz Christensens Enke, som og
er største Lods Ejer i Owe=Sogn; men i Wiwe Sogn er Lieu,,
tenant Høeg paa Dalsgaard og i Walsgaard=Sogn en Mand,
navnlig Jens Ipsen største Lods Ejere. Her er ingen
Degnebolig, men Degnen haver hidindtil maatt leje
sig Huus: bør derfor af Kirke Ejeren bygges Degne,,
bolig paa et til Skolehold bequæmt stæd, hvorom ved Owe
Sogn skal videre blive meldet.

Skolemandtal, Elling 1778

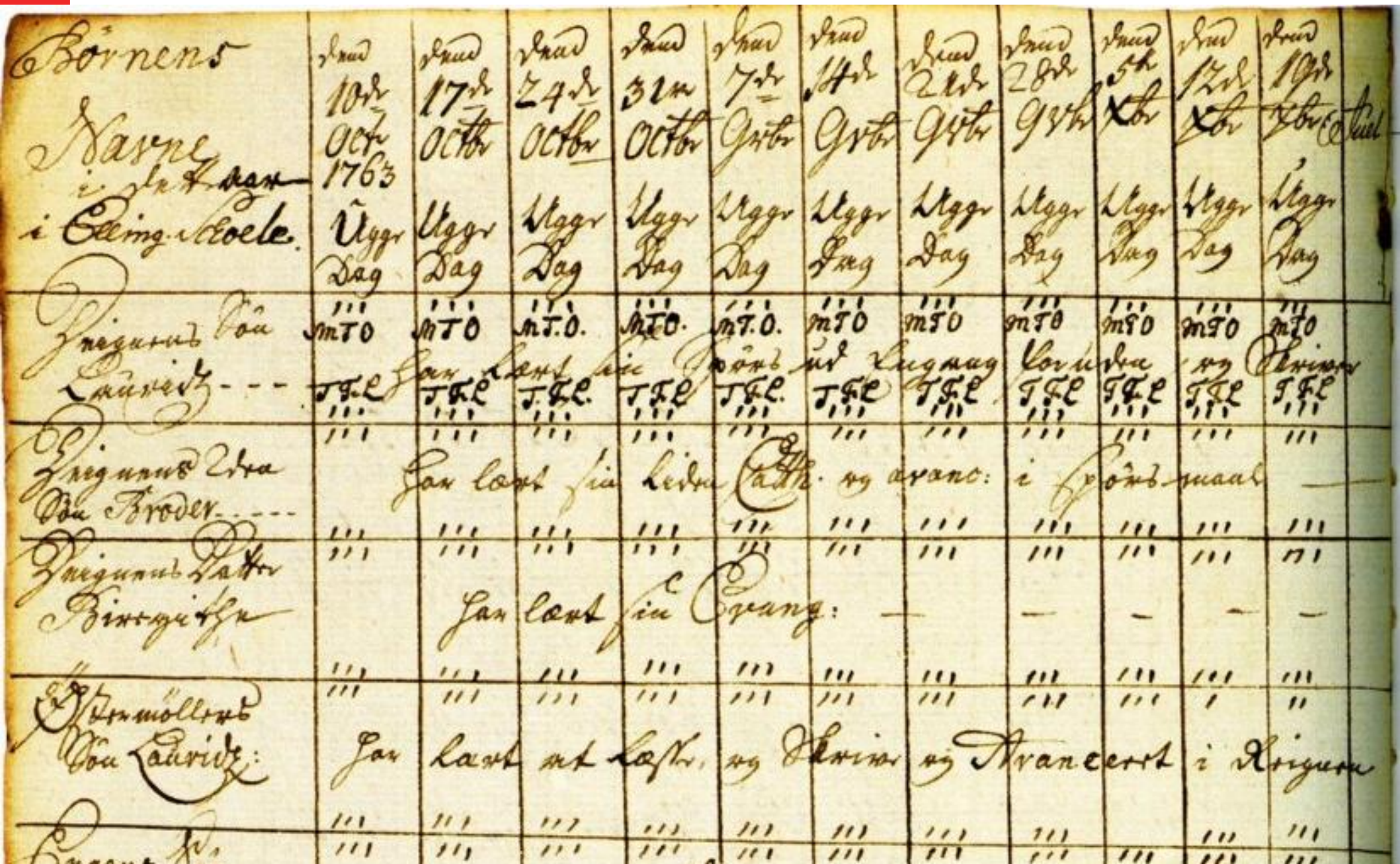

1778.

Udgivelsens Skolegangs

Giemsing Skole.

Her for Skrivelse Aar vonnt Saalnes.

Stedernes Navne	Beboernes Navne	De udgives Navne	Alder	Skolegangs Tide
Christrup -	Hr. Ritmester	Ivring Christen -	9 Aar	10 Uger 5 Dage
	Mons: Rasbrek	Ivring Niels -	16 -	3 — 7 —
Balle -	Niels Nielsen	Ivie Niels -	8 -	7 — 3 —
		Vatter Kirsten	17 -	3 — 5 —
		Vito Ellen -	10 -	7 — 3 —
Moustgaard	Poul Anders:	Ivie Niels -	12 -	6 — 5 —
		Vito Christen -	11 -	6 — 5 —
Holmgaard	Peder Christens	Sigr Anna -	13 -	4 — 7 —
Hundsballe	Ole Christens	Ivring Jacob	7	14 — 5

Latinskoler efter 1739

Almueskolen

- 1739 – Forordningen begrænset effekt
- 1789 – Den store skolekommision
  - Ny indberetning 1789
  - Danmarkshistorien.dk:
    Skole og undervisning efter 1814
  - Almueskoler oprettes på landet og i købstæderne
  - Undervisningspligt
  - Piger og drenge fra 7 år til konfirmationsalder
  - Skoledistrikter – omgangsskoler
  - Fag: religion, skrivning, regning, læsning og evt. Gymnastik

Almueskolen fra 1814

- Almueskoler oprettes på landet og i købstæderne
- Undervisningspligt
  - Piger og drenge fra 7 år til konfirmationsalder
- Skoledistrikter – omgangsskoler
- Fag: religion, skrivning, regning, læsning og evt. Gymnastik

Den indbyrdes undervisning

- 1820'erne
  - Lærermangel
  - Den lancasterske skole
- En enkelt lærer underviser 100 børn
- Børnene opdeles I grupper
- En elev fra hver gruppe underviser de øvrige
- Tabeller ophængt på væggen
- Stram, næsten militærisk diciplin

Den indbyrdes undervisning

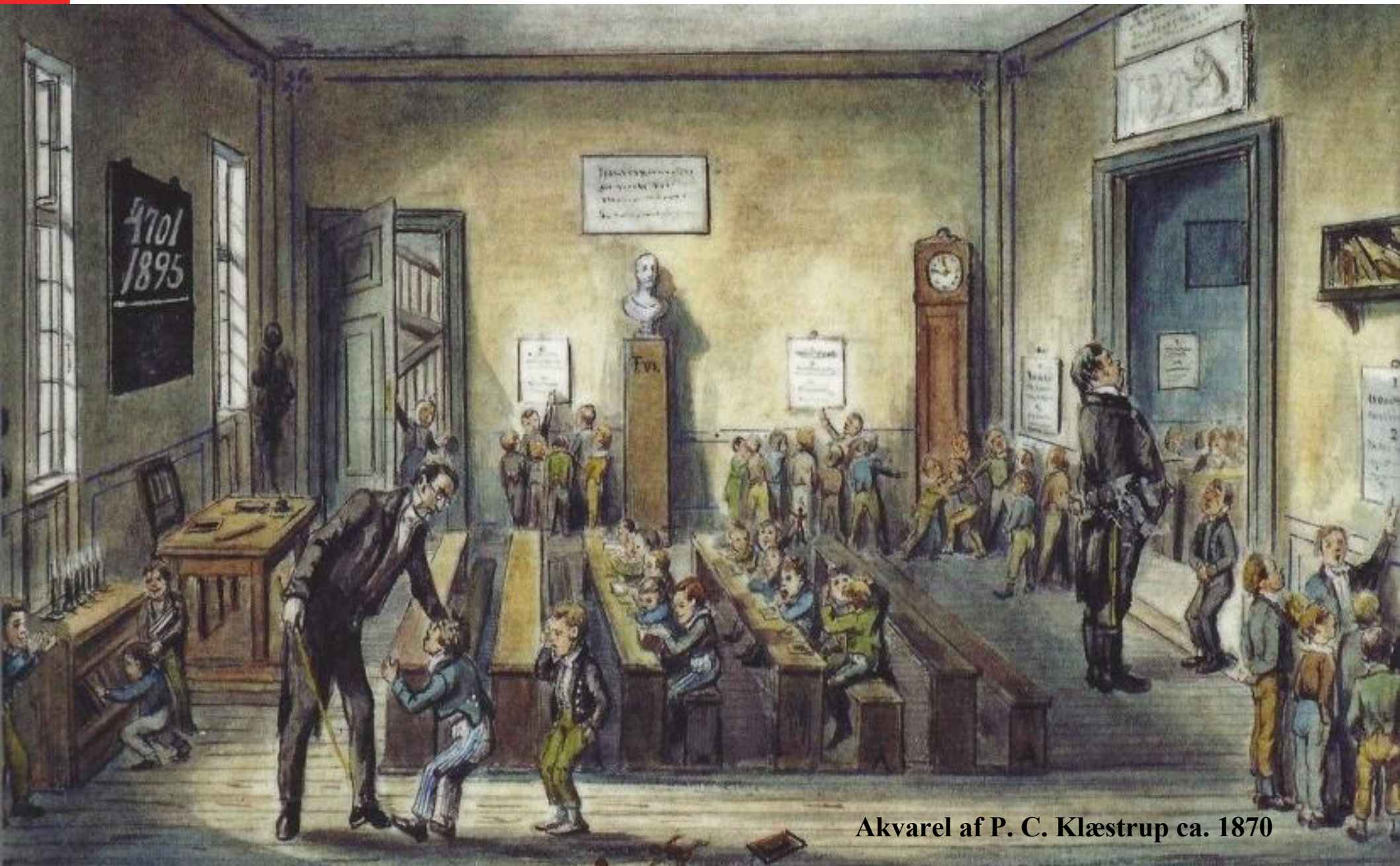

Akvarel af P. C. Klæstrup ca. 1870

Den indbyrdes undervisning

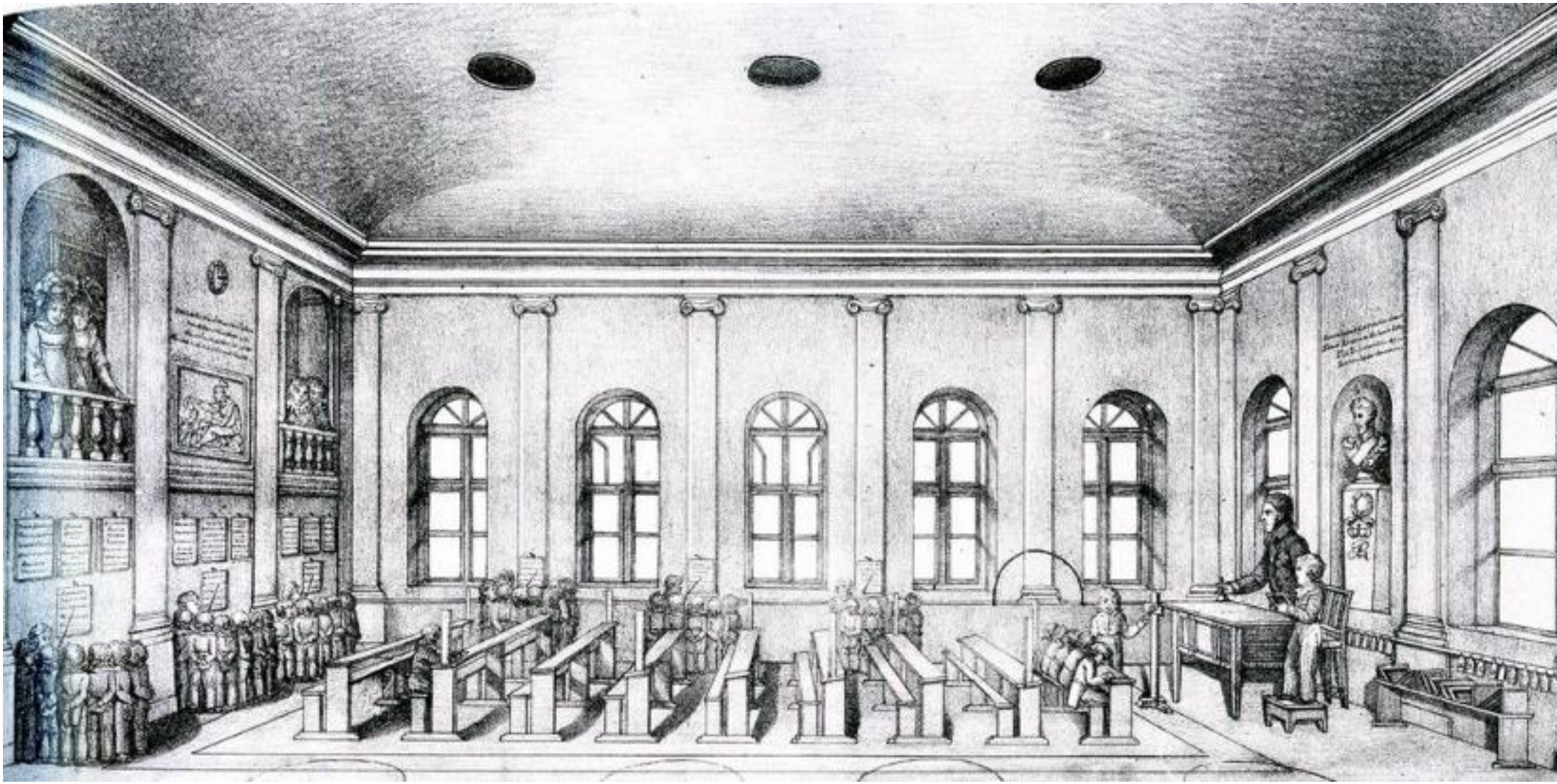

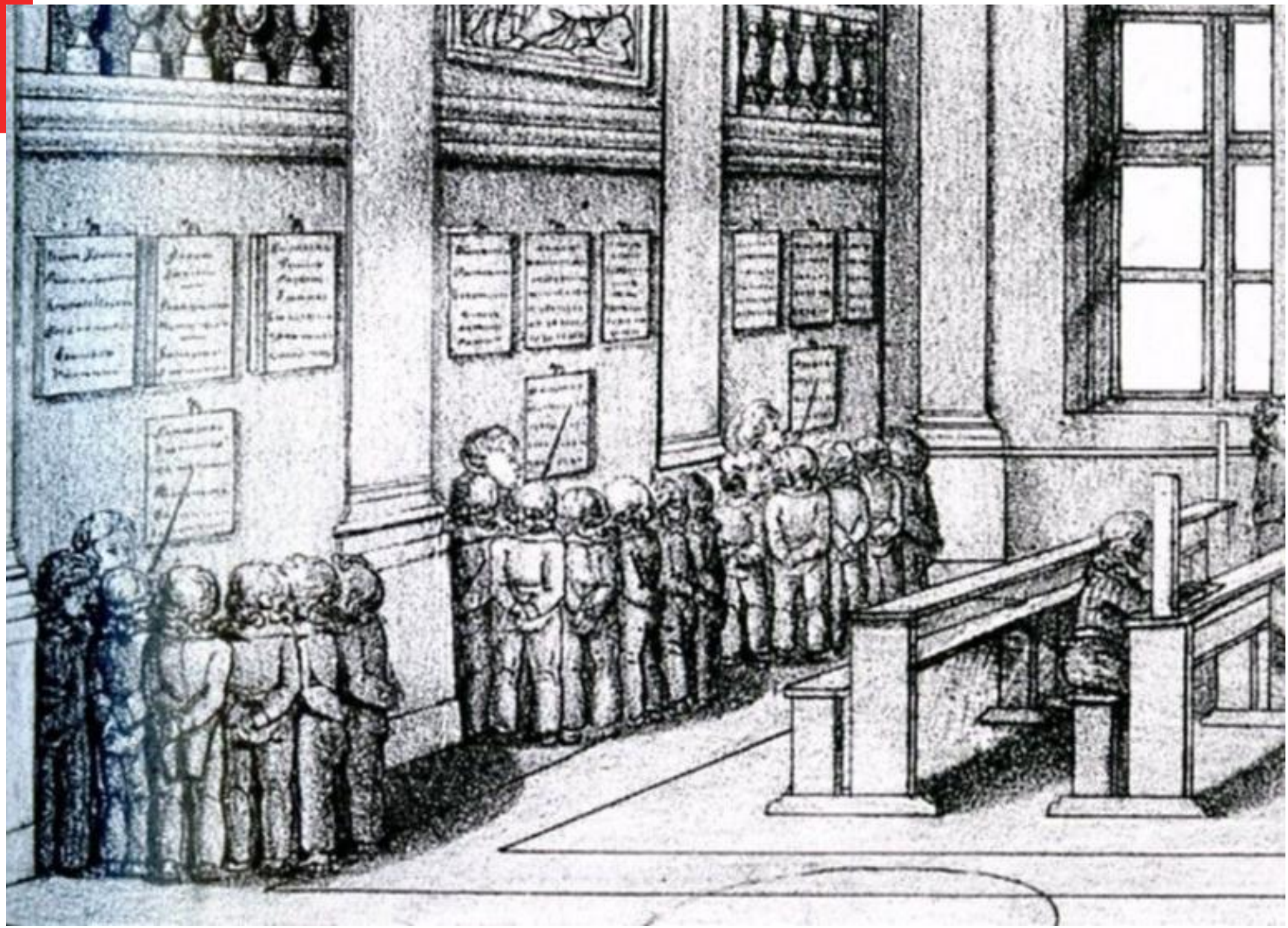

Kertemindes Skole, Den Gamle By

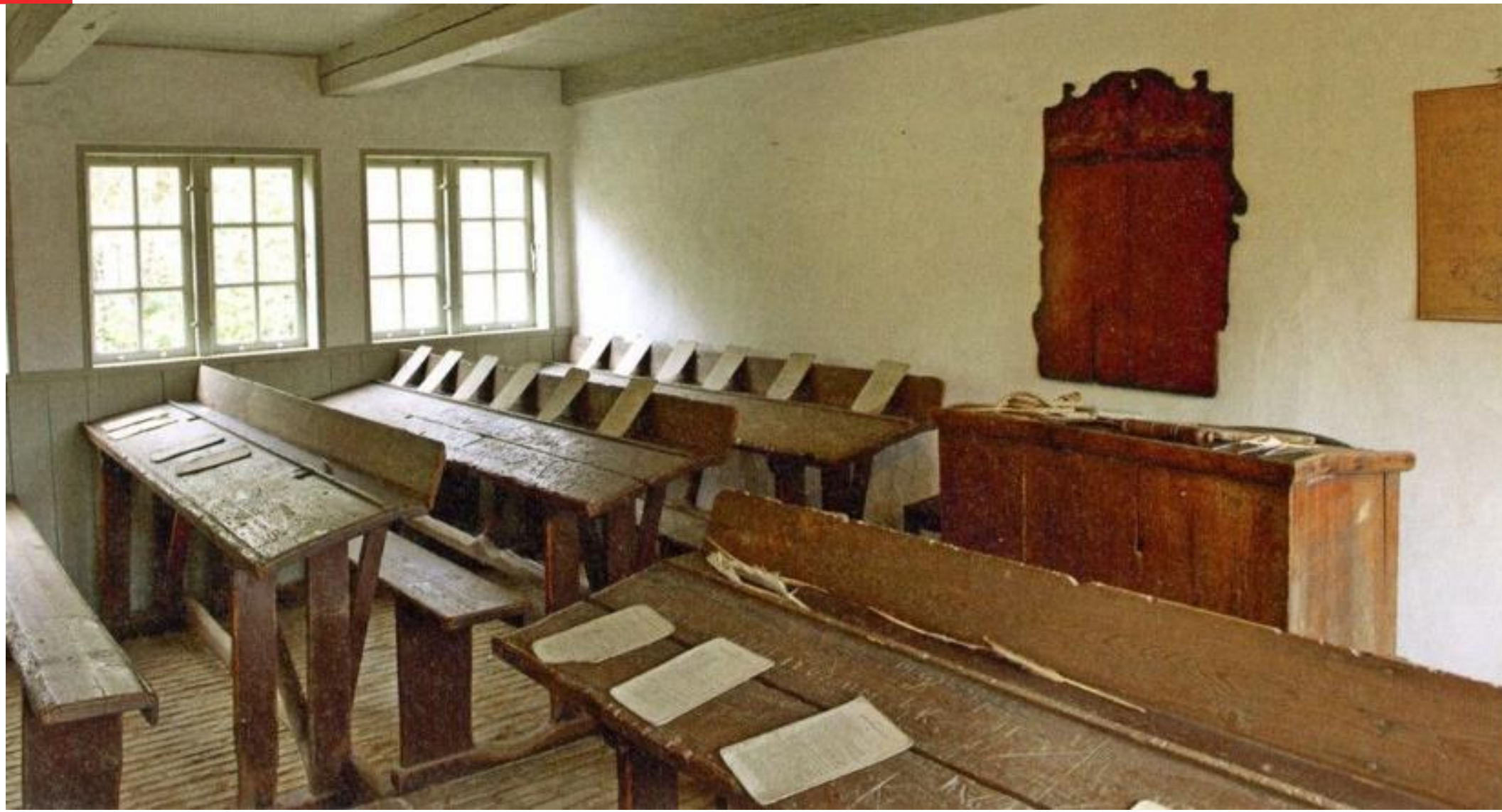

Dansk Skolehistorie, foto: Poul Ib Henriksen

Plan for indbyrdes undervisning

1829. November 24de, 26te, 28de.

Skolens Navn	Klassens Inddeling	Tilstedeværende 24de	26te	28de	Klassens Navne	Sidste Lektie i Dag	Anmærkninger
Læseskole	Stavekl. 1.	15	15	15	3. 24. - -	3	Fjelgaa. 4.
	— 2.			23	13. 25. - -	6.	1 Sommerfrue d. 24de
	—	23	23	11	21. 8. - -	12	Nr 13–17
	— 3.				27. 15.		— 25
	— 4.	11	11.	2	20. 10. - -	15.	— 8–19
	—				23. 14.		— 27
	— 5.	12	12	12	22. - -	23	— 14
	Dreiefrue 1.	9.	9.		2. -	31.	— 17–19.
	Læsekl. 1.				9.		— 1.
	— 2.				4. - - -	48.	
	— 3.				17. 11. 12.		1 Sommerfrue d. 26de
	Ovd. Læsekl. 2				6. 7. - -	79.	Nr 13–19.

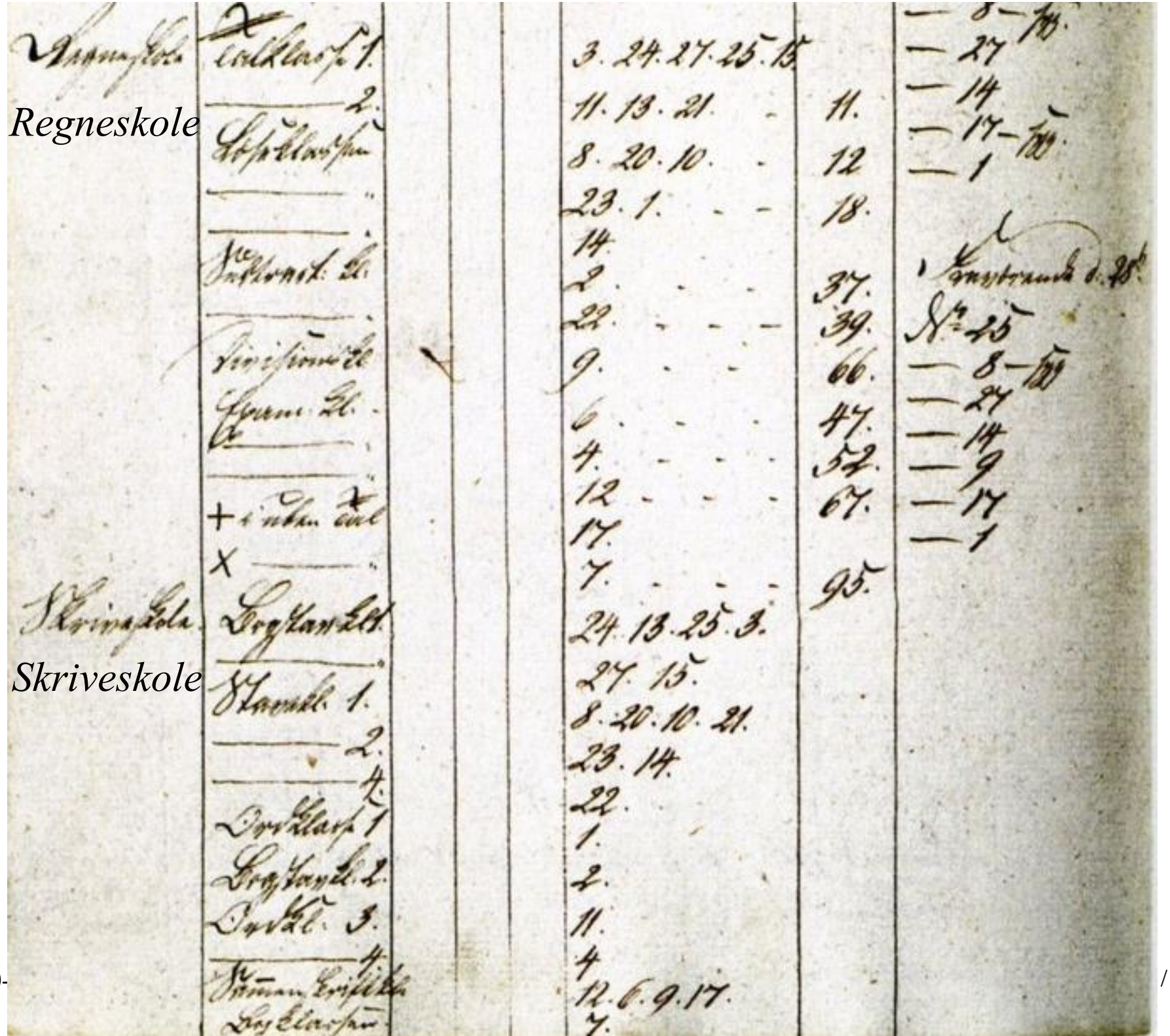

Regneskole

Skriveskole

Eksamensprotokol, Korsør Skole 1814

December

		Religion			Læsning			Skrivning			Regning			Forandring	
		1-10.	12-17.	1921	1-10.	12-17	19-21.	1-10	12-17.	19-21.	1-3. 5-10.	12-17	19-21	1-3. 5-10	12-17.
1	Anders Andersen	lg	mg	lg	mg.	mg	mg.	mg	mg	mg	g+	g+	g	mg	g+
2	Carl Knudsen	mg	lg	g	mg.	mg	mg	mg.	mg	mg	g+	g+	mg.	mg+	mg
3	Hans Bergwendsen	lg	g	g.	mg+	mg	mg	g	mg	mg	mg	g+	g+	mg	g+
4	Jens Jensen	mg.	mg	g	mg	mg	mg	g	g	g	g	g	g+	0	mg
5	Niels Larsen	lg.	lg	g.	g	g	g	g	mg.	mg	g	g	g+	lg.	mg
6	Christian Möller	g	g	g	g.	g	g	mg	mg	mg	g	md.	lg.	lg.	g
7	Mads Caspersen	lg.	g	g.	g	g	g	mg	mg	mg		lg	g	g	g+
8	Lars Jacobsen	lg.	g	lg.	lg	g	g	lg	lg	lg	mg	md.	lg	g	g+
9	Anders Krause	g	g	g.	lg	g	g	lg	lg	lg	g+	g	md.	g+	g
10	Peter Krause	g	g	g.	lg	g	g	lg	lg	lg	g+	g	g+	mg	mg
11	Anders Pedersen	lg.	lg	lg	lg	g	g	g	g	g	g+	lg	g+	lg	mg

Forsømmelsesprotokol

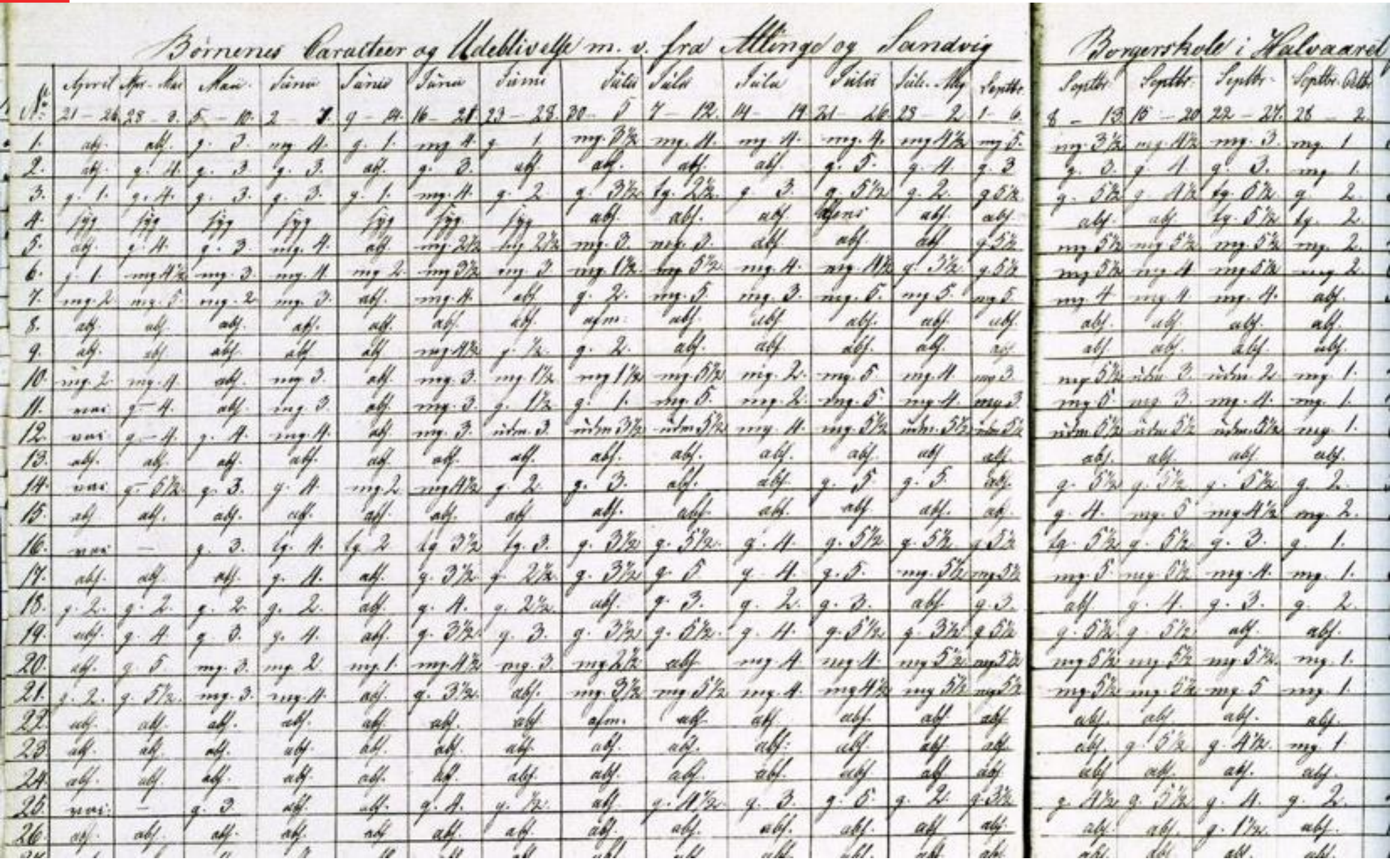

Skolemulkter

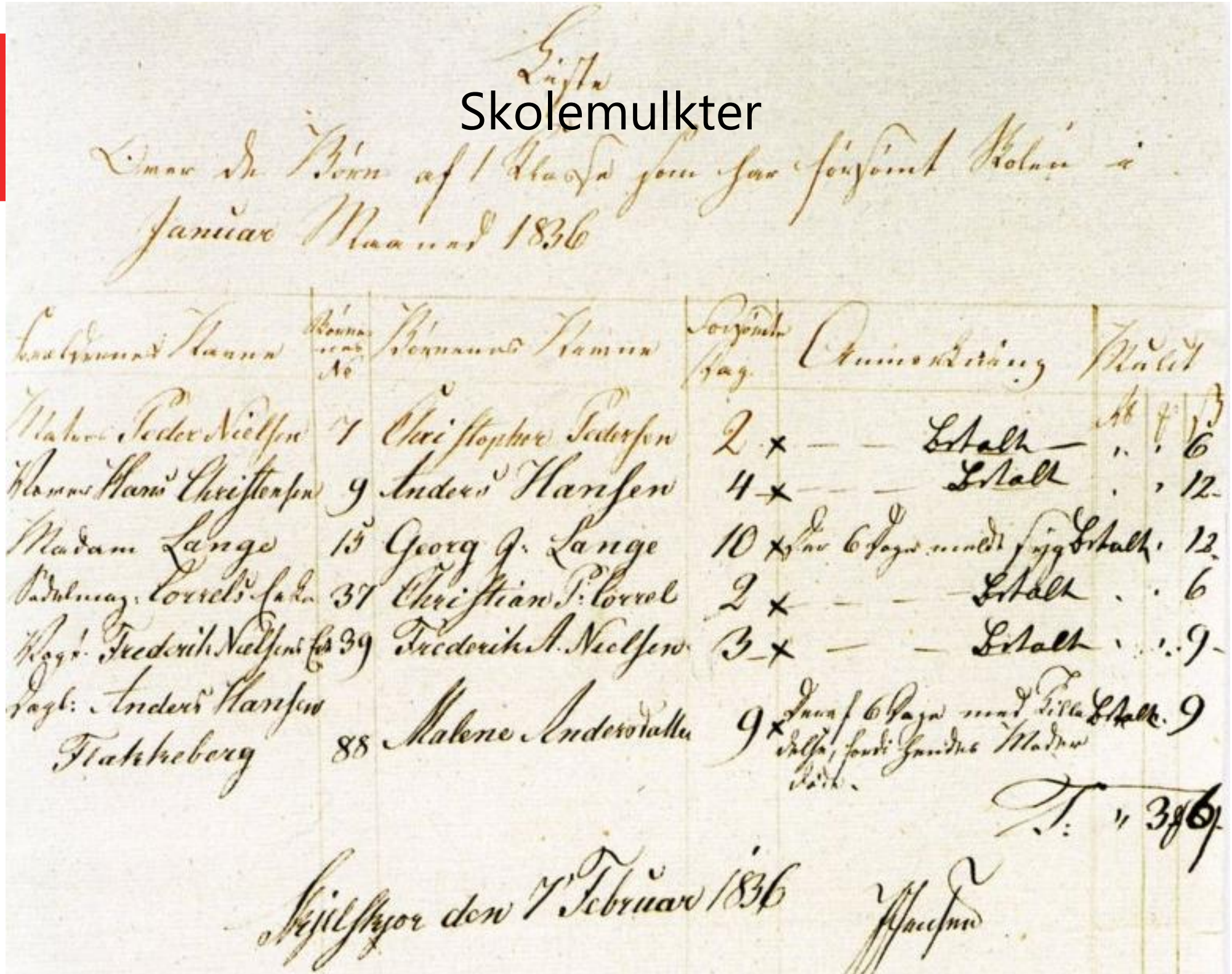

Biskoppen på visitats

Visitats Touren

for Aaret 1790.

No 1. Hammerum Herred.

Den 7de July blev holdt Visitats i Skast. Kirke. – Sogne-Præsten hr. Hans Brüün, en from og veltalende Mand paaskrev sig som Sön. 15 – 8, og næste Bröngaards Mandag, som Omstyndighed for og Gjedsjed gaae Bröngaard dan ingen Synge; der imidler tid og anmuligt forfattes en sönn som kaldes Extract, som jeg paa hvert Prestegaards forestaaende Visitats, da jeg atter skal til Stede. Hvorigjen- nem nu vor god Kundskab Degnen Christian Møller ni- dergjennem til Catechisation og Ungdommens Undervis- ning. Den vare Degn maatte for Sommens aftun Hemmigjennem Sön.

Marens skudsmålsbog, 1833

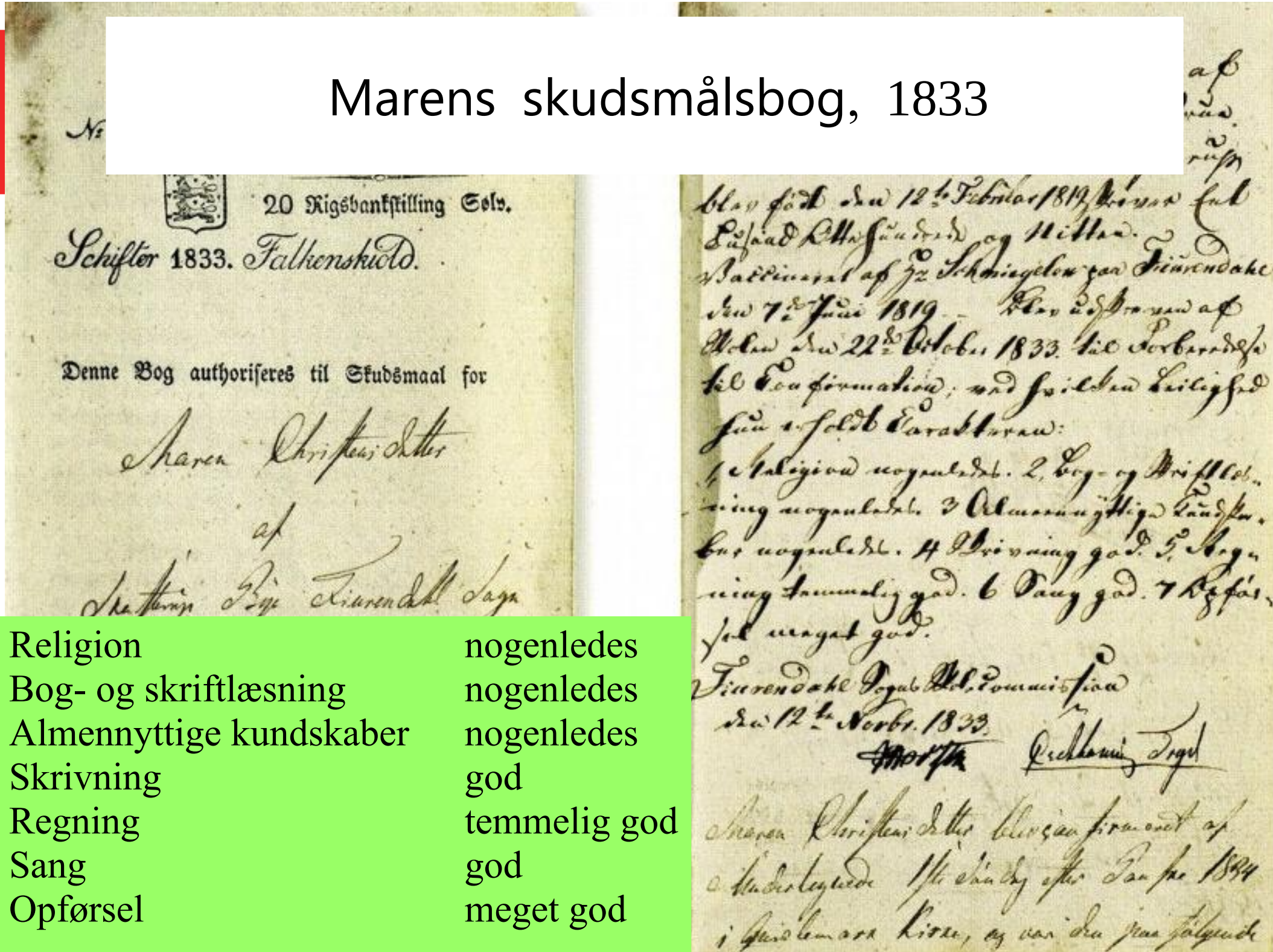
20 Rigsbankstilling Sølv.

Schifter 1833. Falkenskiold.

Denne Bog authoriseres til Skudsmaal for

Maren Christensdatter

af

Religion	nogenledes
Bog- og skriftlæsning	nogenledes
Almennyttige kundskaber	nogenledes
Skrivning	god
Regning	temmelig god
Sang	god
Opførsel	meget god

Birte Sophies skudsmålsbog, 1851

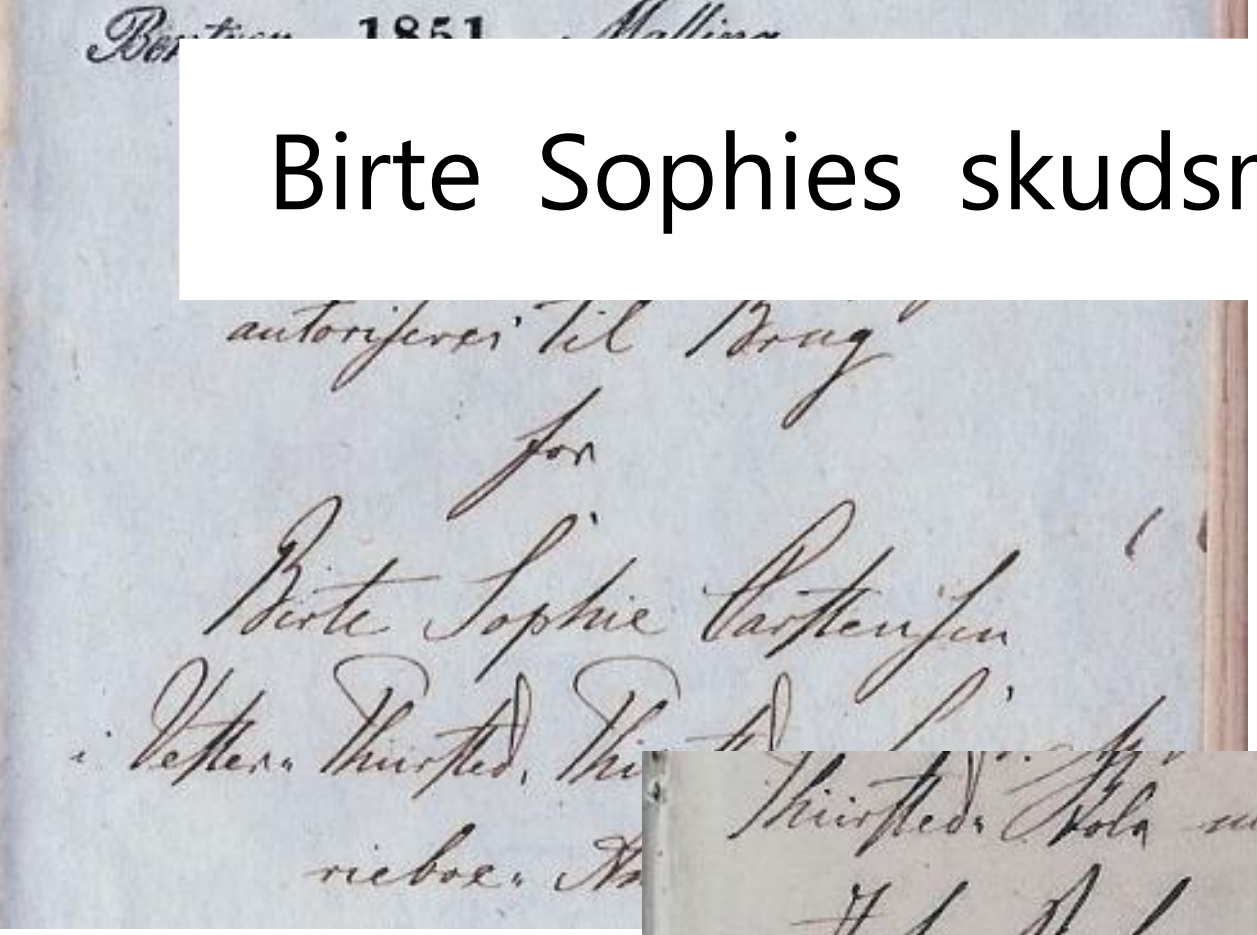

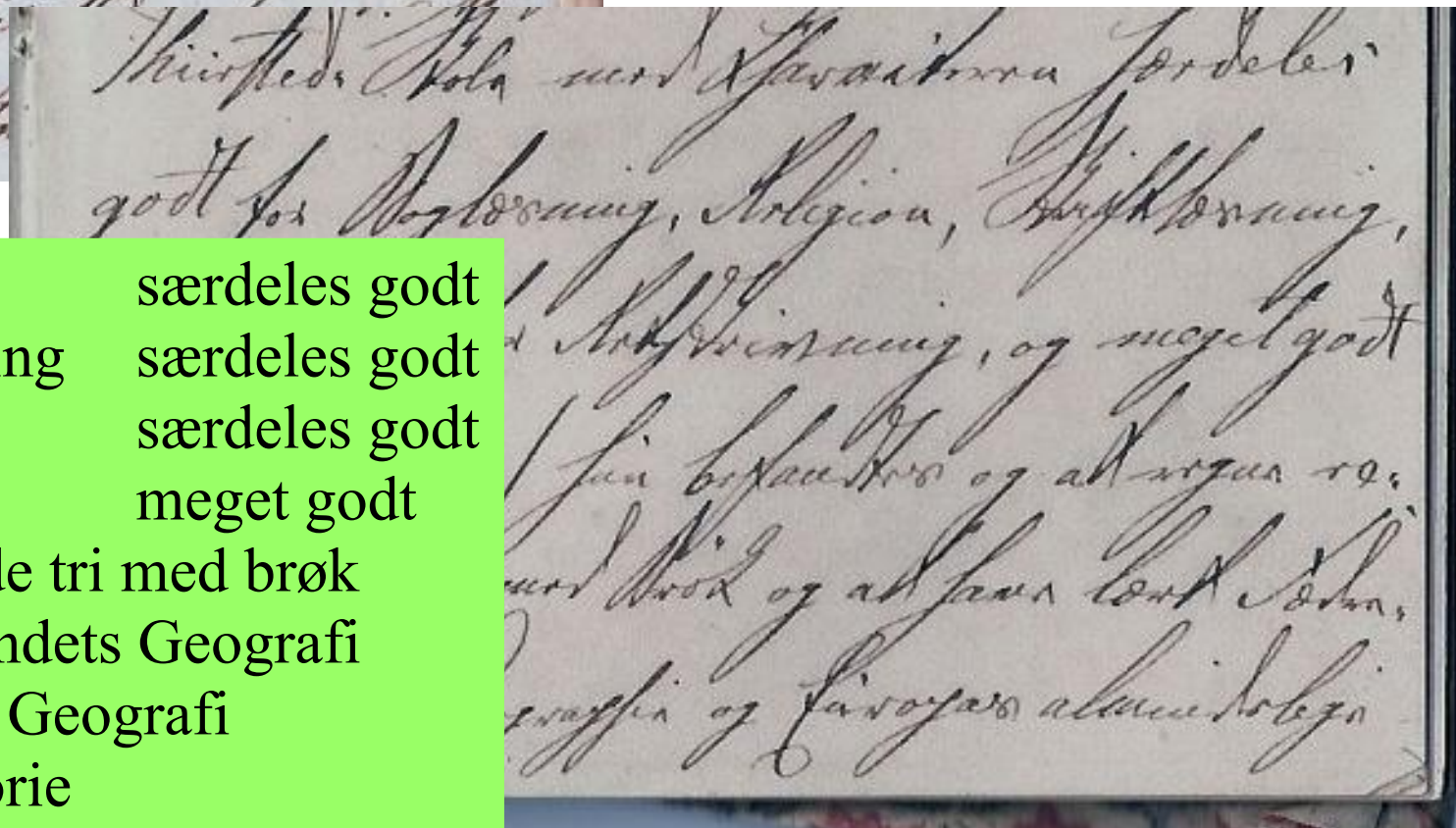

Religion	særdeles godt
Boglæsning, Skriftlæsning	særdeles godt
Retskrivning	særdeles godt
Skrivning	meget godt

Hun kan regne Regula de tri med brøk
Hun har lært Fædrenelandets Geografi
og Europas almindelige Geografi
og Fædrenelandets historie

Karakterbøger, skudsmålsbøger

- Karakterbøger i Rigsarkivet
  - Søg karakterb, Periode til 1900
- Mange skudsmålsbøger i Rigsarkivet
  - Søg skudsmålsb, Periode til 1900

Realskoler

- Fra 1787
  - Undervisning i “realfag”:
    - Nyere sprog
    - Matematik
    - Praktiske fag
  - 1830'erne: “Hvor skal jeg sætte min søn i skole, når han ikke vil studere?”
  - Nedlagte latinskoler bliver til realskoler
  - 1855: Realeksamen
  - 1881: Præliminæreksamen

Skolelærere før 1814

- 1739: Første skolelov
  - ingen læreruddannelse
- 1753: Balthasar Petersens ”Lærerinstitut”
  - Første præstegårdsseminarium
  - Fra 1788: Tønder Seminarium
  - Fra 1989: sammenlagt med Haderslev Statsseminarium
- 1789: Den store skolekommision
  - Fører frem til skoleloven af 1814

Skolelærere før 1814

- 1790: Blågård statsseminarium,
  - bred pædagogisk uddannelse
  - Senere: præstegårdsseminarieuddannelse
- 1794: Brahetrolleborg seminarium
  - Nedlagt 1826
- 1801-1816: 8 ”Præstegårdsseminarier”

Kaldsbrev som sognedegn, 1812

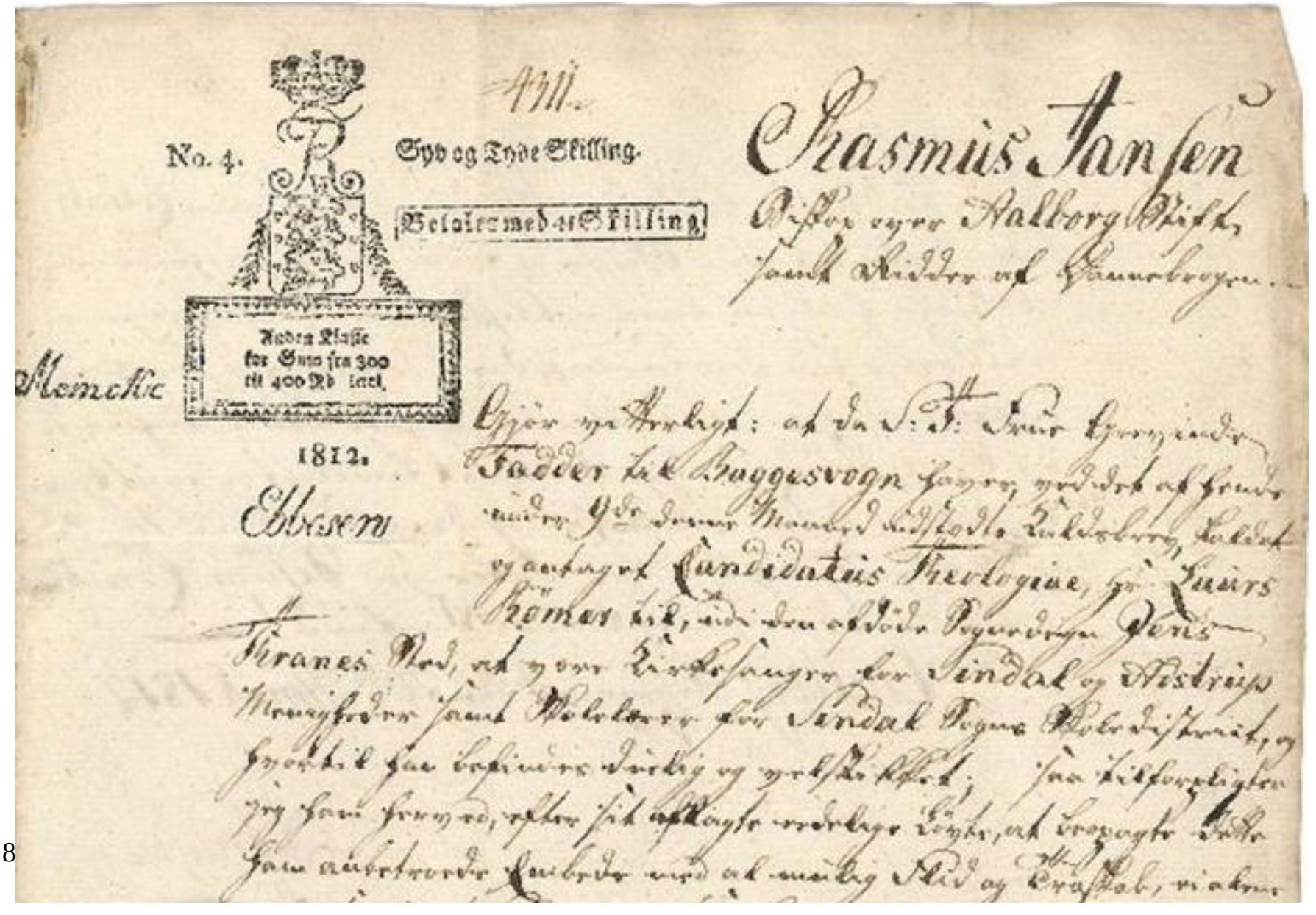

Kaldsbrev som sognedegn, 1812

- Pligter:

  4, Skal han ifølge det Kongl: danske Kancellies Cirkulairskrivelse af 5te Maii 1810, underkaste sig de Forandringer i Henseende til Skoledistrict, Embeds-Indkomster og Pligter, som nærmere ved en allernaadigst ny Anordning om Skolevæsenet maatte vorde fastsadt.

Efter skoleloven af 1814

- 1818
  - Første seminarielov, 3-årig uddannelse
- 1857
  - Ny seminarielov, uvilje mod statsseminarierne
  - Privatister, friseminarier
  - Kvindeseminarier, fx Zahles seminarium
- 1867
  - Statsseminarierne fratages eksamensret, genindføres 1894
- 1876
  - Danmarks Lærerforening stiftes

Seminarier

- Tønder Statsseminarium
  - Oprindeligt landets ældste lærerskole
- Blaagaard Seminarium
  - Statsseminarium, oprettet 1790
  - Flyttet i 1808: Jonstrup Seminarium
  - Flyttet til Lyngby i 1955
  - 1992, sammenlagt med Blaagaard Seminarium
- Blaagaard Seminarium
  - Friseminarium, oprettet 1859

Jonstrup Seminarium. Eksamensprotokol ved Lærereksamen. 1896-1933.

→ 1915

Eksaminandernes — Skolelærereksamens 1ste Del i

	Navne	Fødselsdage	Fødesteder	Fædres Navne og Stillinger	1 Tegning	2 Skrivning	3 Regning: Skriftlig	3 Regning: Mundtlig	3 Regning: Tegnestift	4 Matematik: Skriftlig	4 Matematik: Mundtlig	4 Matematik: Tegnestift	5 Naturlære	6 Naturhistorie	7 Geografi	Form og Orden i de skriftlige Arbejder	Gennemsnitskarakteren i Fag 1—7
1	Christian Julius Andersen	31/7 1870	Skibbenæs Præsto Amt	N. Andersen, Murer	mg	mg			mg			mgt	mg	gt	mg	mg	4
2	Hans Karl Andersen	23/3 1895	Kallenæs Kjøbenhavns	J. H. Andersen, Tømrermester	mg	mgt			g			mg	ug	mg	mg	mg	4
3	Hans Peter Andersen	4/7 1895	Dalby Præsto	A. J. Andersen, Tømrer	mgt	mg			g			mg	mg	mg	g	mg	4
4	Jørgen Alfred Oluf Andersen	4/2 1895	Kjøbenhavn	J. Andersen, Kusk	ug	ug			mg			mgt	ug	gt	ug	ug	4
5	Poul Strange Andersen	2/2 1895	Kjøbenhavn	W. M. Andersen, Kontorist	mg	mg			ug			mgt	ug	ug	mg	mg	4
6	Ejnar Askgaard	26/2 1895	Grevø Kjøbenhavns	J. Askgaard, Lærer	mg	mg			mg			ug	mg	mgt	mgt	mg	4
7	Harald Lorentz Raahauge Askgaard	31/8 1895	Hemmoglе Sorø	H. H. H. Askgaard, Lærer	mg	mg			mg			ug	mg	ug	mg	mg	4
8	Magnus Trier Beck	24/2 1893	Vejrum	N. P. Beck, Lærer	mg	mg			g			mg	g	mg	gt	mg	4

Jonstrup Seminarium. Eksamensprotokol ved Lærereksamen.
1896-1933.

1915

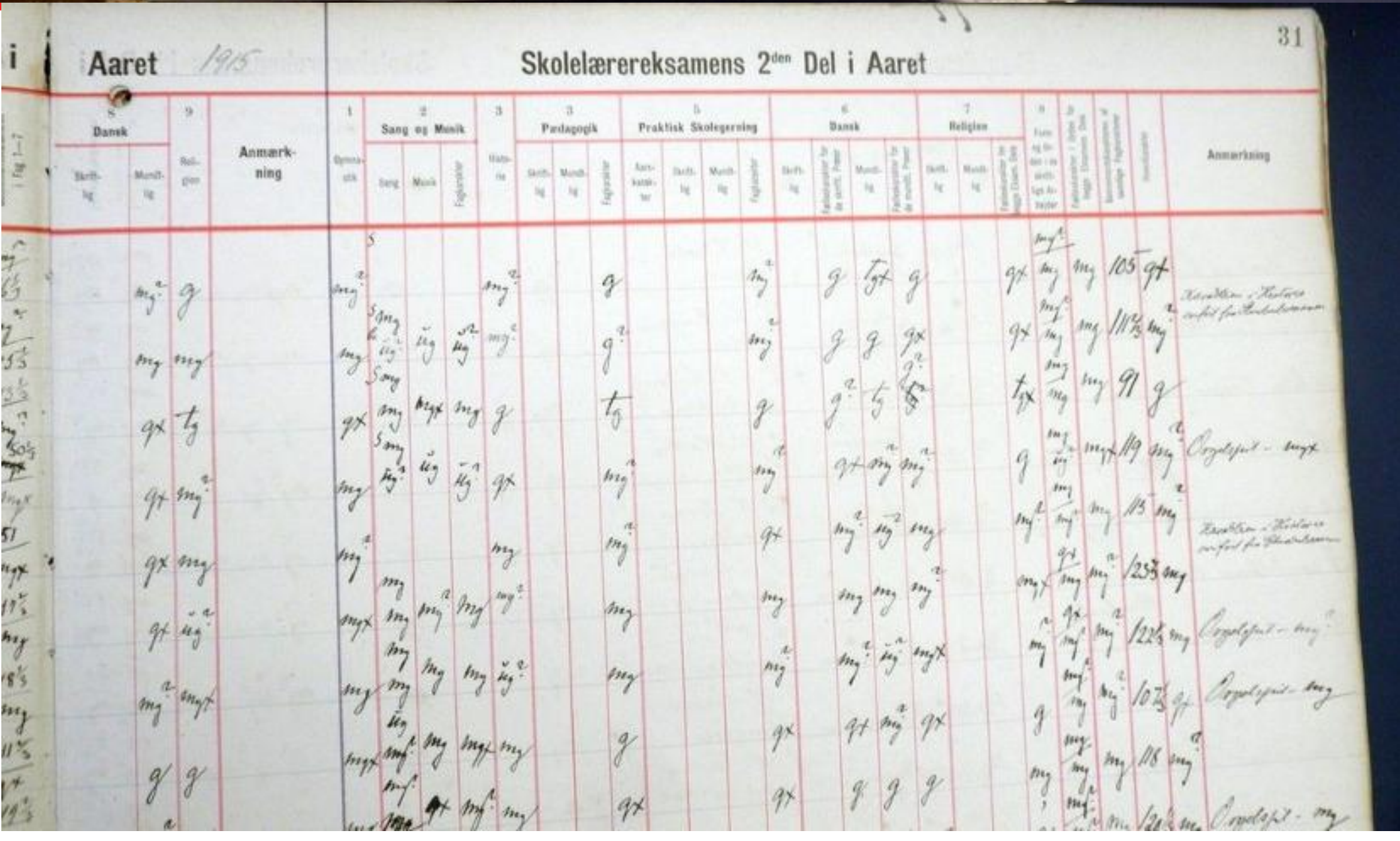

Aaret 1915

Skolelærereksamens 2den Del i Aaret

31

8 Dansk: Skriftlig	8 Dansk: Mundtlig	9 Religion	Anmærkning	1 Gymnastik	2 Sang og Musik: Sang	2 Sang og Musik: Musik	2 Sang og Musik: Fagkarakter	3 Historie	4 Pædagogik: Skriftlig	4 Pædagogik: Mundtlig	4 Pædagogik: Fagkarakter	5 Praktisk Skolegerning: Karakter for Undervisning	5 Praktisk Skolegerning: Skriftlig	5 Praktisk Skolegerning: Mundtlig	5 Praktisk Skolegerning: Fagkarakter	6 Dansk: Skriftlig	6 Dansk: Fakultativer for de særlig. Fører	6 Dansk: Mundtlig	6 Dansk: Fakultativer for de mundtl. Fører	7 Religion: Skriftlig	7 Religion: Mundtlig	7 Religion: Fakultativer for videre Del af Examen	8 Fuldførelse af Øvelsesskolen i Aarets Løb	8 Fakultativer i Aarets Løb for højere Eksamen Del	Sammenlagskarakter for samlede Fagkarakter	Samlekarakter	Anmærkning
	mg	g		mg	5			mg			g					g	Tgt	g		gt	mg	mg	105	gt		Karakteren i Kirkesang ombyttet fra Landseksamen
	mg	mg		mg	5 mg	ug	ug	mg			g					g	g	gx		gx	mg	mg	111½	mg		
	gx	tg		gx	5 mg	mgx	mg	g			tg				g	g	g	5		mg	mg	91	g		
	gt	mg		mg	5 mg	ug	ug	gx			g					gt	mg	mg		g	mg	mg	119	mg		Orgelspil - mgx
	gx	mg		mg				mg			g					mg	ug	mg		mg	mg	mg	113	mg		Karakteren i Kirkesang ombyttet fra Landseksamen
	gt	ug		mgx	mg	mg	mg	mg			mg					mg	mg	mg		mgx	gt	mg	125½	mg		Orgelspil - mg
	mg	mgx		mg	mg	mg	ug	mg			g					mg	ug	mgx		g	mg	mg	122½	mg		Orgelspil - mg
	g	g		mgx	mg	mg	mg	mg			g					gx	gt	mg		gx	g	mg	107½	gt		Orgelspil - mg
				mgx	mg	mg	mg	mg			gx					gx	g	g		g	mg	mg	118	mg		
					mg	gt	mg	mg			g					gx	g	g		g	mg	mg	120½	mg		Orgelspil - mg

Kilder

- Skolevæsen
  - Indberetning om skolevæsenet før 1814
  - Skoleplan
  - Skoleberetning
  - Undervisningsplan
  - Gymnastikberetning
  - Statistiske oplysninger om skolelokaler og sundhedsforhold
  - Inventarliste
  - Bispens og provstens visitatser

Kilder

- Børn
  - Dagbog for indbyrdes undervisning
  - Skolejournal, dagbog
  - Eksamensprotokol
- Lærere
  - Eksamensbeviser
  - Oplysningsskema for nyansatte lærere

Eksempel: Rasmine fra Gudbjerg Vandmølle

- Rasmine Jensine Cecilie Rasmussen
  - Født i Gudbjerg Sogn på Sydfyn den 22. nov. 1883
  - Konfirmeret samme sted den 17. april 1898

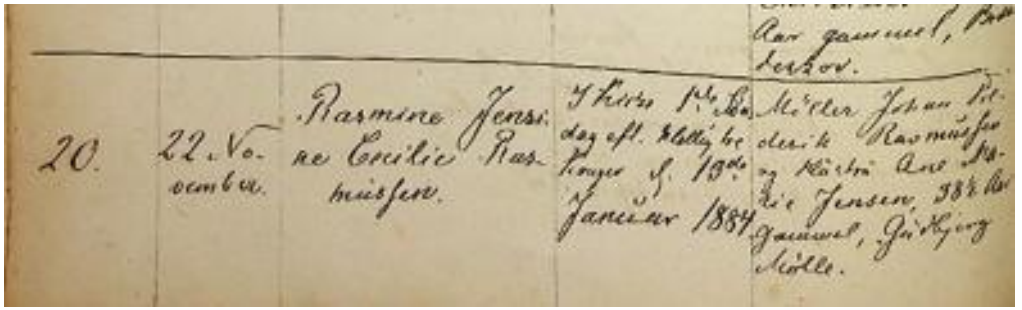

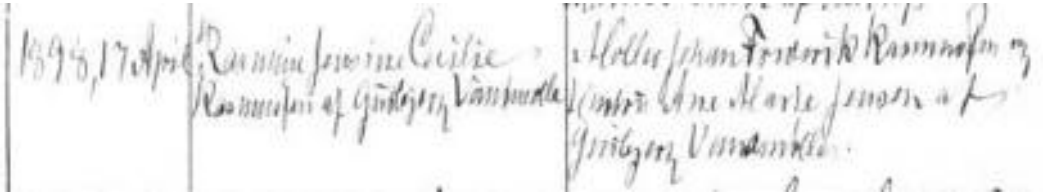

Skolearkiver i Rigsarkivet

- Arkivalieronline → Lokaladministrationen → Skoler

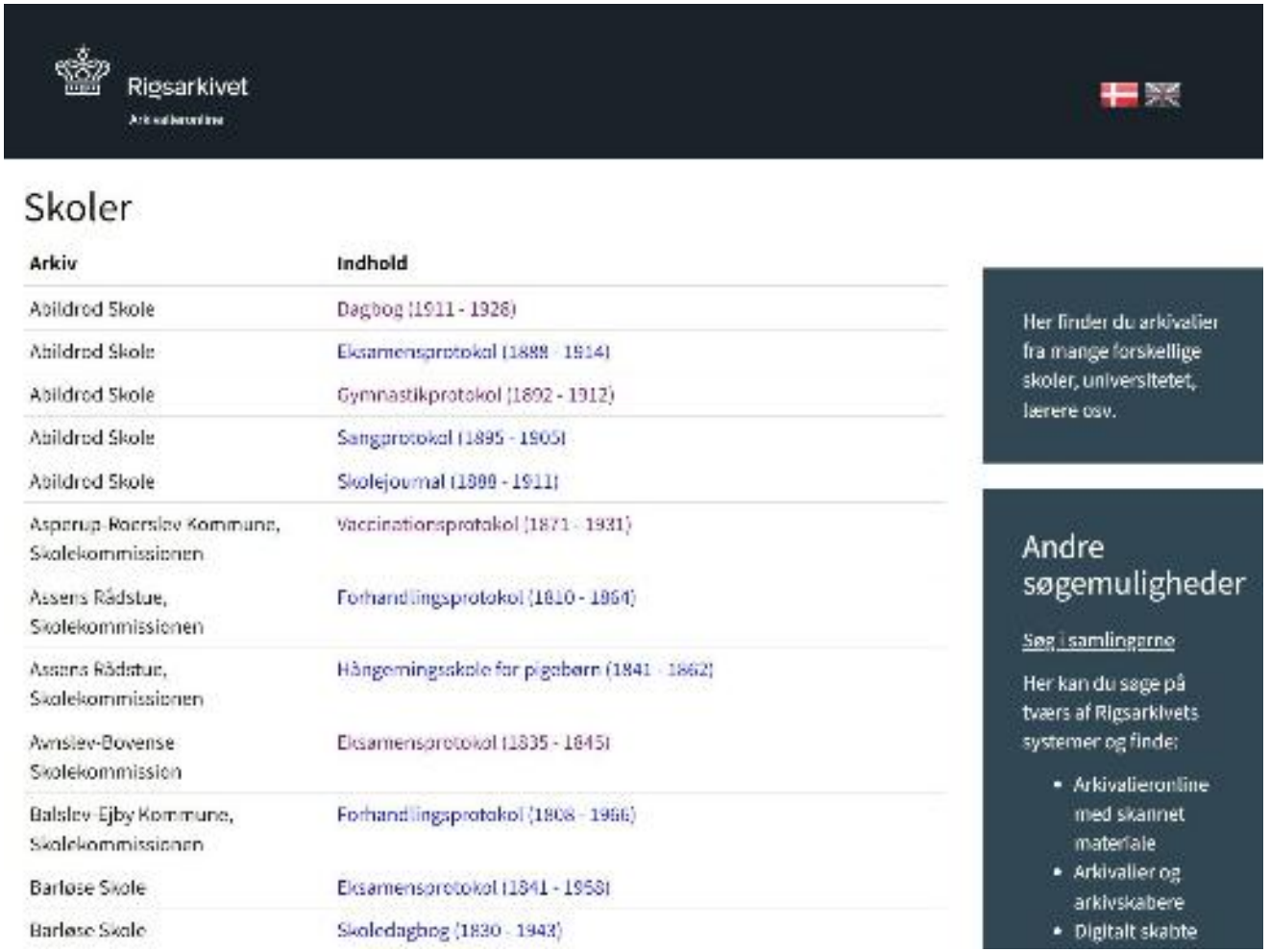

Gudbjerg Skole

Gudbjerg Kommune, Skolekommissionen	Forhandlingsprotokol (1868 - 1934)
Gudbjerg Skole	Dagbog (1879 - 1937)
Gudbjerg Skole	Eksamensprotokol (1865 - 1938)
Harritslev Skole	Dagbog for førstelæreren (1915 - 1926)
Harritslev Skole	Dagbog for lærerinden (1915 - 1926)
Harritslev Skole	Eksamensprotokol (1875 - 1924)
Harritslev Skole	Gymnastikprotokol (1892 - 1928)
Harritslev Skole	Karakterprotokol (1875 - 1944)
Harritslev Skole	Skolejournal (1885 - 1949)
Heden Kommune, Skolekommissionen	Forhandlingsprotokol (1892 - 1934)
Herlufsholm Skoles Gods	Register til skifteprotokol (1786 - 1812)
Herlufsholm Skoles Gods	Skifteprotokol (1719 - 1812)
Herringe Kommune, Skolekommissionen	Forhandlingsprotokol (1825 - 1973)

- Gudbjerg Kommune Skolekommisionen
- Forhandlingsprotokol 1868-1934
- Gudbjerg Skole
- Dagbog 1879-1908
- Eksamensprotokol 1865-1902

Skolekommisionens forhandlingsprotokol

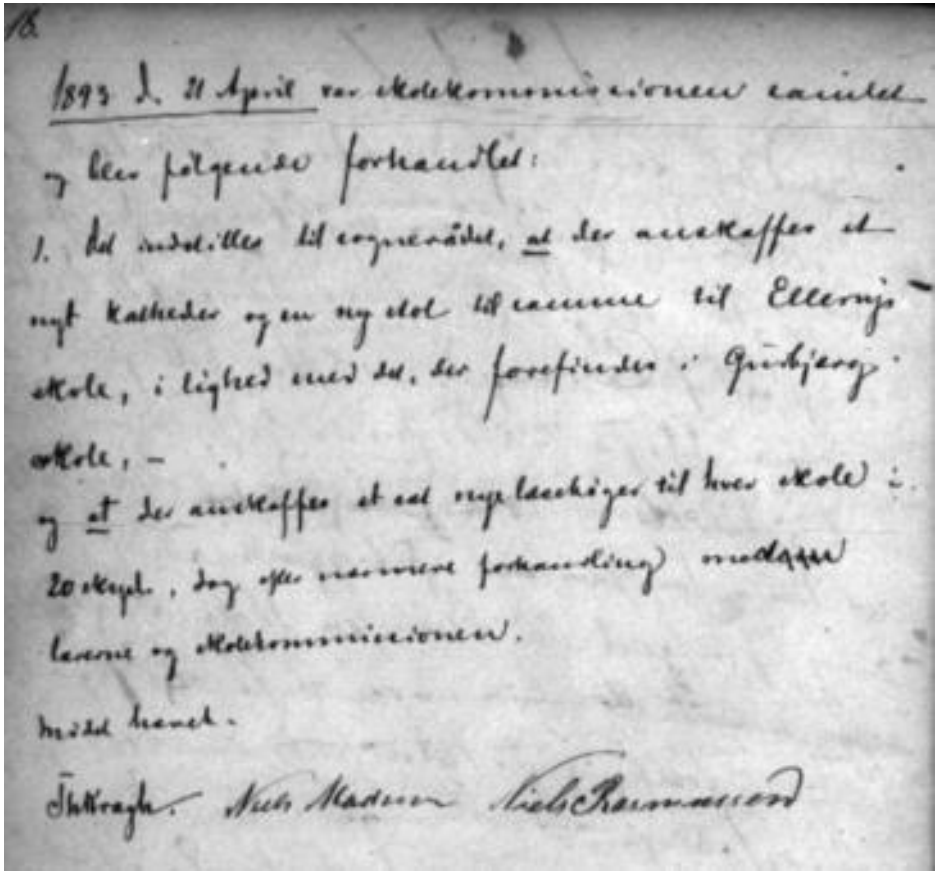

- 1893 d. 21 April ... Det indstilles til sognerådet, at der anskaffes et nyt kateder og en ny stol til samme til Ellerup Skole i lighed med det, der forefindes i Gudbjerg Skole
- Og at der anskaffes et sæt nye læsebøger til hver skole i 20 ekspl.

Dagbog for Gudbjerg Skole 1879-1896
opslag 182 af 187, maj-oktober 1893

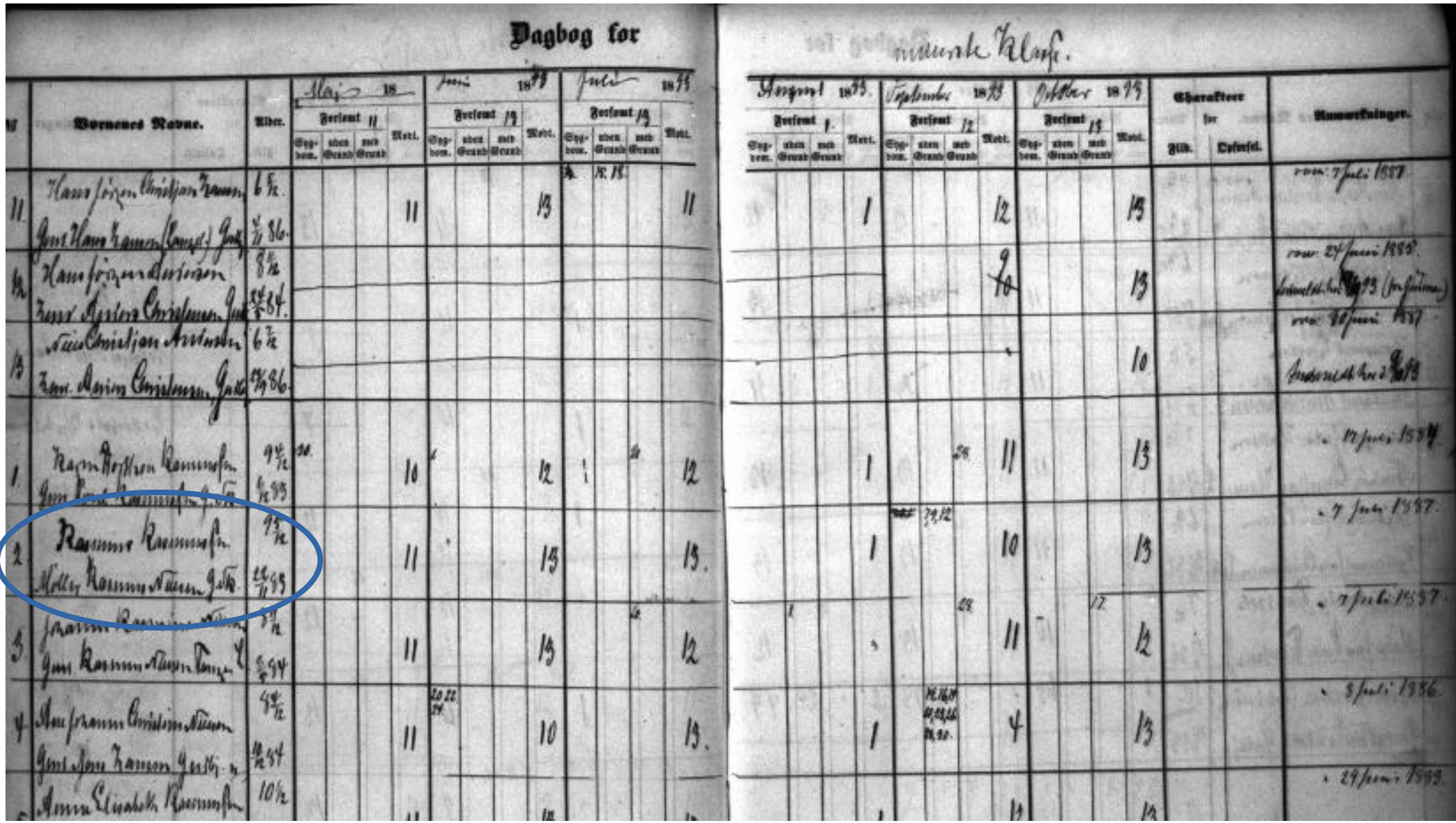

Dagbog for Gudbjerg Skole 1893

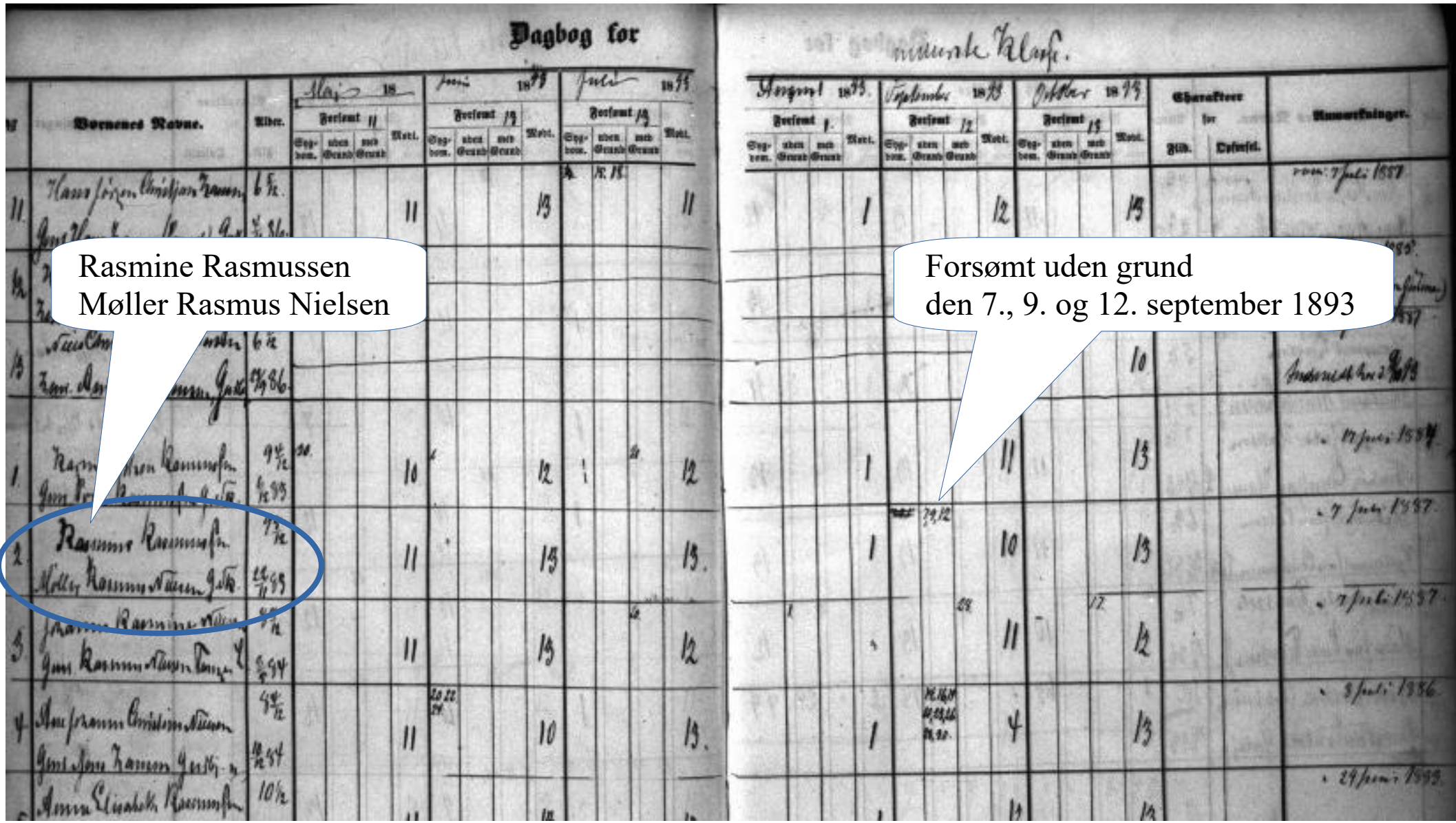

Dagbog for Gudbjerg Skole 1893

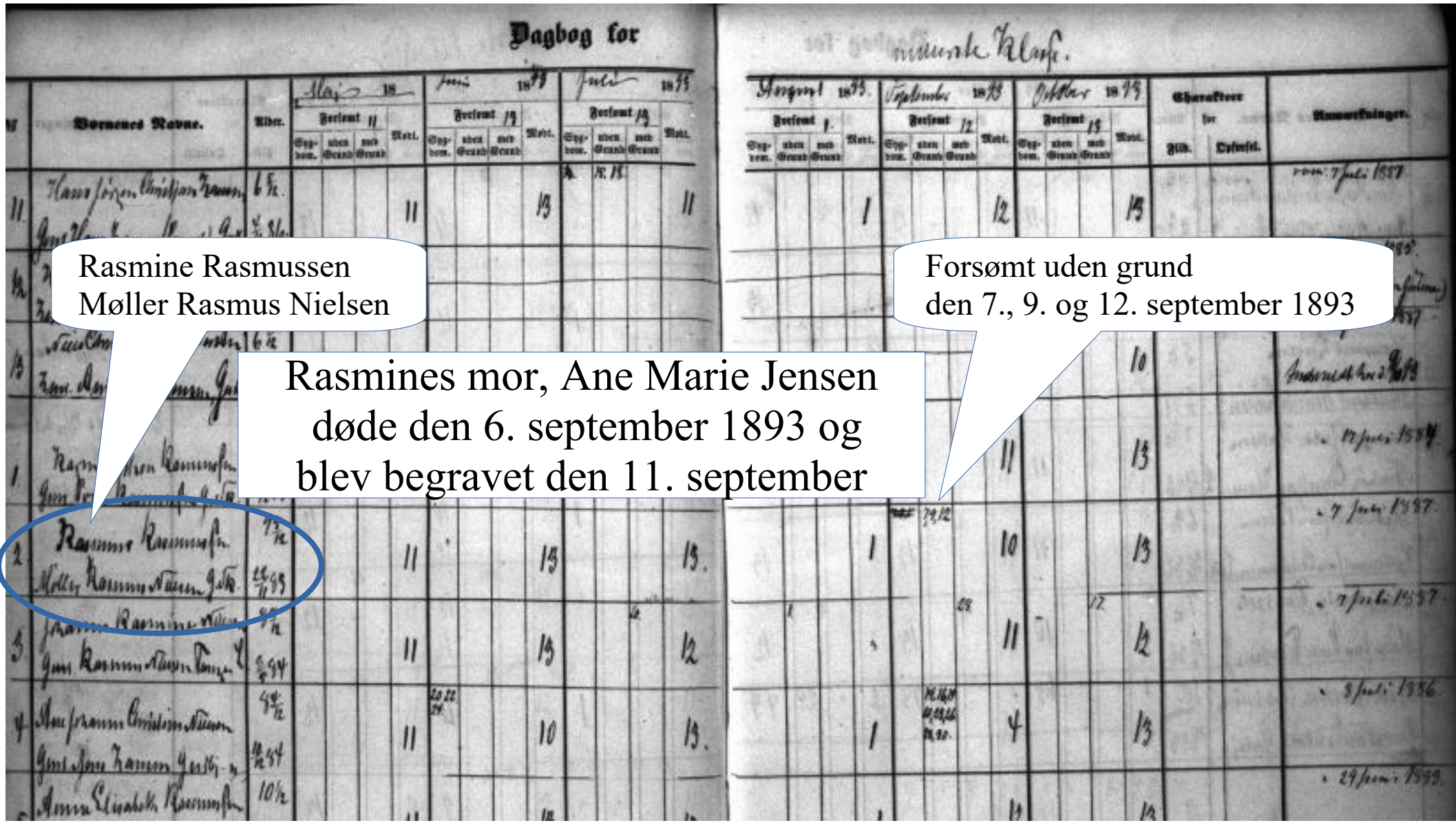

Rasmine i 1. klasse

Dagbog 1879-1896,

https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20118143#279495,54130250

Opslag	Klasse	Tid	Rasmine er Nr.
168	1.	1890, maj-okt	15
169	1.	1890, nov-april	12
172	1.	1891, maj-okt	10
174	1.	1891, nov-april	7
177	1.	1892, maj-okt	4
180	1.	1892, nov-april	3
182	1.	1893, maj-okt	2

Rasmine i 2. klasse

Opslag	Klasse	Tid	Rasmine er	Nr.
89	2.	1893, nov-april		15
93	2.	1894, maj-okt	14	
101	2.	1894, nov-april		12
107	2.	1895, maj-okt	10	
114	2.	1895, nov-april		10

Dagbog, 1896-1908, https://arkivalieronline.rigsarkivet.dk/da/billedviser?epid=20118143#279496,54130437

5	2.	1896, maj-okt	6	
12	2.	1896, nov-april		5
19	2.	1897, maj-okt	1	

Eksamensprotokol for Gudbjerg Skole 1865-1902 opslag 61 af 80, 24. oktober 1893

Eksamensprotokol for Gudbjerg Skole

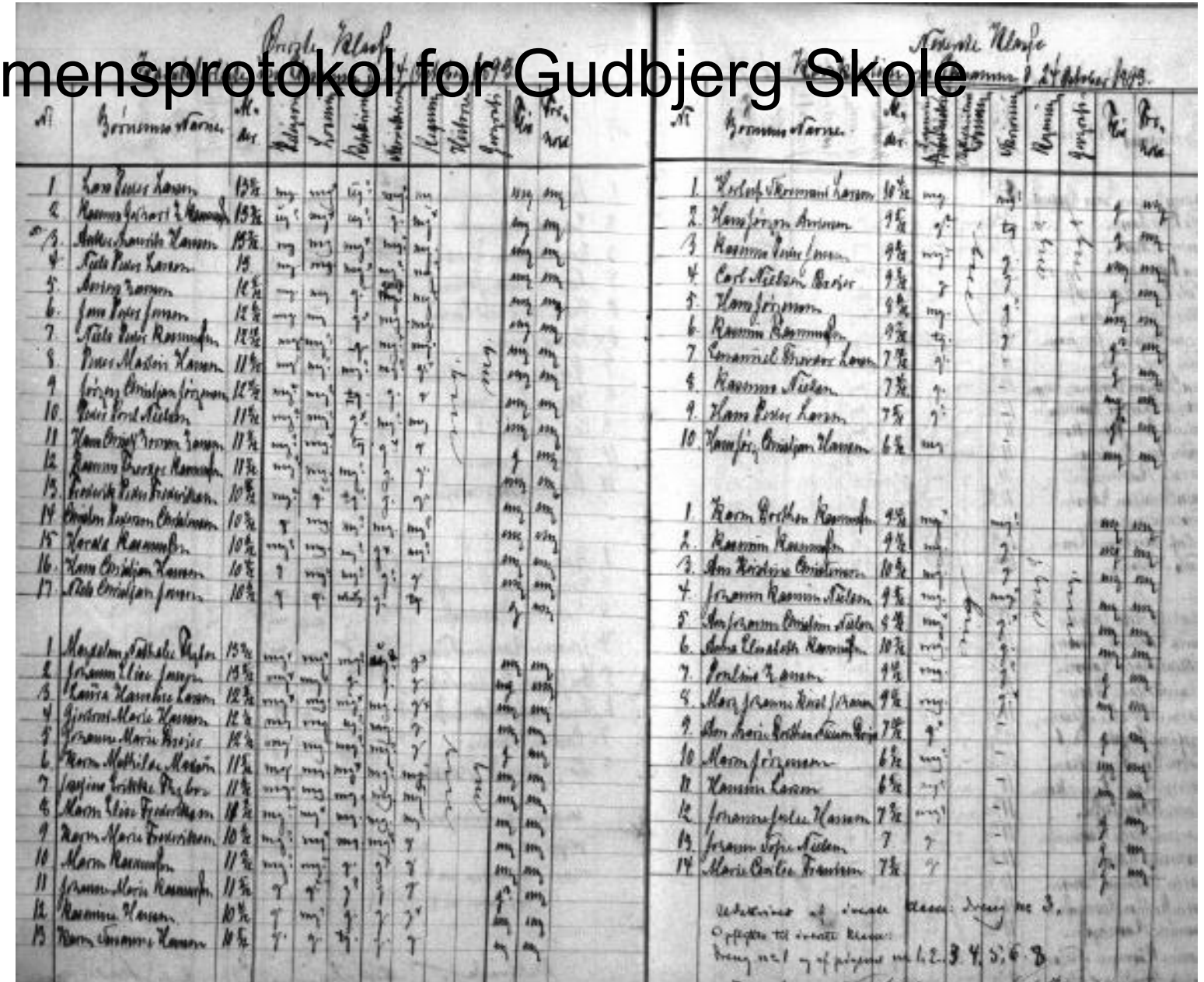

24. oktober 1893

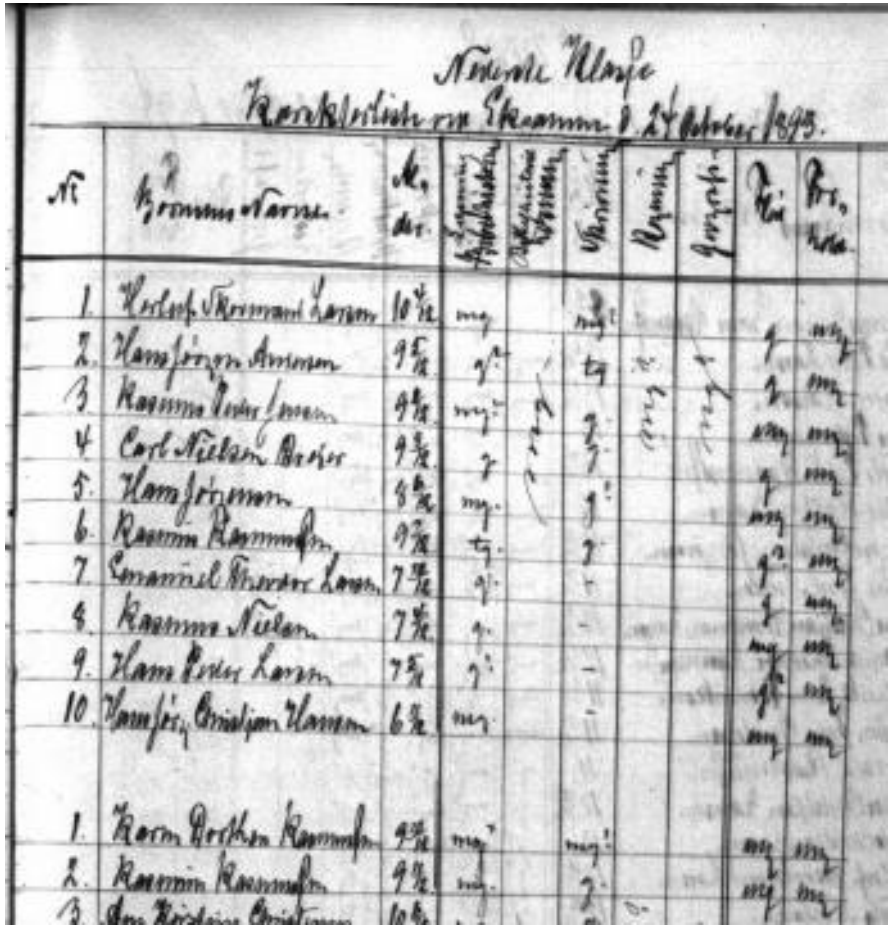

Læsning
Bibelhistorie
Skrivning
Regning
Geografi
Flid
Forhold

Rasmine Rasmussen 9 11/12 mg g ...

Skoler

Find oplysninger om elever på de københavnske skoler. Det varierer fra skole til skole, hvilke år, der er materiale fra.

Holsteinsgades Skole, 1908. Farvelagt pennetegning af Osvald Rosendahl Langballe, Københavns Stadsarkivs kort- og tegningssamling

Københavnske skoleprotokoller 1753-1937

Skoleprotokoller indeholder oplysninger om elever i de københavnske skoler fra 1753 og frem til 1937. Det varierer fra skole til skole, hvilke år, der er materiale fra.

Trykte kilder

- Dansk Skolestat, 4 bind,1933-1934
  - http://salldata.dk/bog/visdir.php?bsid=b0164
- Trøst-Hansens sognekort, 1917-?
  - https://skolehistorie.au.dk/samlinger/sognekort
- Meddelelser angaaende de højere Almenskoler i Danmark, årlige udgaver fra 190? til 195?

Dansk Skolestat

THISE NORDRE SKOLE.

Nielsen, Knud Gustav, Enelærer; f. 16. Sept. 1895 i Svindbæk, Vejle Amt; Søn af Lærer Morten N. og Hustru Ane Margrethe, f. Jensen; gift 21. Febr. 1926 m. Jensine Margrethe, f. Sørensen, f. 18. Marts 1899 i Dronninglund. Ranum Sem. 1924; 1. Maj 1926 Andenlærer Thise Byskole; 1. April 1927 Enelærer Thise nordre Skole.

VRENSTED ØSTRE SKOLE, OPFØRT 1893.

VRENSTED BYSKOLE.

Jensen, Anton Marius, Førstelærer; f. 25. Jan. 1875 i Mou; Søn af Landmand Christen J. og Hustru Else Kirstine, f. Nielsen; gift 12. Maj 1899 m. Harriet, f. Jansen, f. 10. Nov. 1877 i N. Saltum. Ranum Sem. 1895; Kursus i flere Fag; Feriekursus; Seminariets Musikuddannelse; 1895 Hjælpelærer i Haurslev; 1897 Lærer i Brønderslev; 1. April 1899 Lærer i Hellum; 1. Jan. 1903 Førstelærer Vrensted Byskole; Medl. af Menighedsraadet i ca. 20 Aar; Medl. af Værgeraadet; Hovedkredsformand for Vestvendsyssels Ungdomsforeninger i ca. 20 Aar; har været i Overbestyrelsen for »De danske Ungdomsforeninger« i ca. 5 Aar; har stiftet Vrensted Ungdomsforening og samtidig ordnet Sammenslut-

Brøchner-Hansen, Hans, Førstelærer; f. 6. Okt. 1890 i Jelling Sogn; Søn af Murer Niels H. og Hustru Maren, f. Jessen; gift 14. Nov. 1925 m. Else, f. Jensen, f. 25. Okt. 1903 i Vrensted. Hjørring Sem. 1914; Kursus i Gymnastik; forsk. Kursus; Vikar i Visse, Nøholm, Annerup m. fl. Steder; 1. Marts 1924 Førstelærer Vrensted østre Skole; Medl. af Bestyrelsen og Kasserer i Lærerkredsen; Formand for Kirkeligt Samfund; Kommunerevisor m. m.

Trøst-Hansens sognekort

Meddelelser angaaende de højere Almenskoler i Danmark, 1910-1911

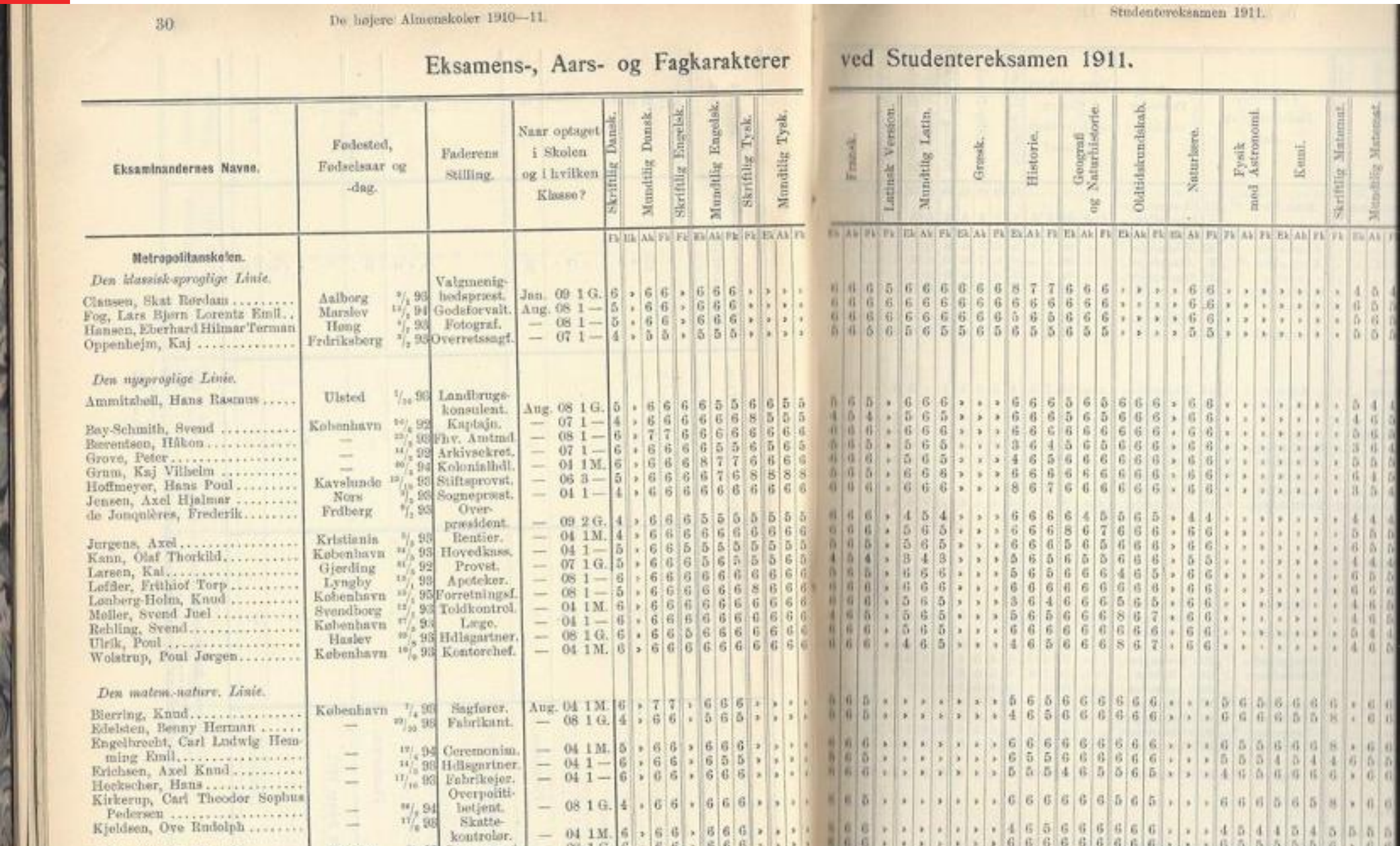

30 De højere Almenskoler 1910—11.

Eksamens-, Aars- og Fagkarakterer ved Studentereksamen 1911.

Studentereksamen 1911.

Eksaminandernes Navne.	Fødested, Fødselsaar og -dag.	Faderens Stilling.	Naar optaget i Skolen og i hvilken Klasse?	Skriftlig Dansk.	Mundtlig Dansk.	Skriftlig Engelsk.	Mundtlig Engelsk.	Skriftlig Tysk.	Mundtlig Tysk.	Fransk.	Latinsk Version.	Mundtlig Latin.	Græsk.	Historie.	Geografi og Naturhistorie.	Oldtidskundskab.	Naturlære.	Fysik med Astronomi.	Kemi.	Skriftlig Matematik.	Mundtlig Matematik.
				Fk	Ek Ak Fk	Fk	Ek Ak Fk	Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Ek Ak Fk	Fk	Ek Ak Fk	Fk	Ek Ak Fk
Metropolitanskolen.																					
Den klassisk-sproglige Linie.																					
Clausen, Skat Berdam	Aalborg	3/1 93	Valgmenighedspræst.	Jan. 09 1 G.	6 » 6	6	» 6 6	6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	8 7 7	6 6 6	» » »	» » »	6 6	» » »	» » »	4 5 4	5 5 5
Fog, Lars Bjørn Lorentz Emil	Marslev	14/5 94	Godsforvalt.	Aug. 08 1 —	5 » 6	6	» 6 6	6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	6 6	» » »	» » »	6 5 6	6 6 6
Hansen, Eberhard Hilmar Terman	Høng	3/7 93	Fotograf.	— 08 1 —	5 » 6	6	» 6 6	6	» » »	6 6 6	5 6 5	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	6 6	» » »	» » »	5 6 6	6 6 6
Oppenhejm, Kaj	Frdriksberg	3/2 93	Overretssagf.	— 07 1 —	4 » 5	5	» 5 5	5	» » »	5 6 5	6 5 5	6 5 5	6 5 5	6 5 5	» » »	» » »	5 5	» » »	» » »	5 5 5	5 6 5
Den nysproglige Linie.																					
Ammitzbøll, Hans Rasmus	Ulsted	1/10 93	Landbrugskonsulent.	Aug. 08 1 G.	5 » 6	6	6 6 5	5	6 6 5	» » »	6 6 6	6 6 6	» » »	6 6 6	5 6 5	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	5 4 4
Bay-Schmith, Svend	København	24/6 93	Kaptajn.	— 07 1 —	4 » 6	6	6 6 6	6	8 5 5	» » »	6 6 6	5 6 5	» » »	6 6 6	5 6 5	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	4 6 5
Berentsen, Håkon	—	22/5 93	Fhv. Amtmd.	— 08 1 —	6 » 7	7	6 6 6	6	6 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	5 6 6
Grove, Peter	—	14/2 93	Arkivsekret.	— 07 1 —	6 » 6	6	6 6 5	5	6 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	» » »	3 6 4	5 6 5	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	3 5 5
Grum, Kaj Vilhelm	—	30/3 94	Kolonialhdl.	— 04 1 M.	6 » 6	6	8 7 7	6	6 6 6	» » »	5 6 5	6 6 6	» » »	4 6 5	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	5 5 5
Hoffmeyer, Hans Poul	Kavslunde	12/10 93	Stiftsprovst.	— 06 3 —	5 » 6	6	6 7 6	8	8 8 8	» » »	6 6 6	6 6 6	» » »	6 6 8	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	6 4 5
Jensen, Axel Hjalmar	Nors	3/2 93	Sognepræst.	— 04 1 —	4 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	» » »	8 6 7	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	3 5 6
de Jonquières, Frederik	Frdberg	8/2 93	Overpræsident.	— 09 2 G.	4 » 6	6	6 5 5	5	5 5 5	» » »	6 6 6	6 4 5	5 6 5	» 4 4	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	4 4 6
Jurgens, Axel	Kristiania	5/5 93	Rentier.	— 04 1 M.	4 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	6 6 6	8 6 7	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	5 5 5
Kann, Olaf Thorkild	København	24/5 93	Hovedkass.	— 04 1 —	5 » 6	6	5 5 5	5	5 6 5	» » »	6 6 6	5 6 5	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	6 5 5
Larsen, Kai	Gjerding	31/5 92	Provst.	— 07 1 G.	5 » 6	6	6 5 6	6	6 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	4 6 5
Løffler, Frithiof Torp	Lyngby	13/1 93	Apoteker.	— 08 1 —	6 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	5 6 5	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	6 5 5
Lønberg-Holm, Knud	København	23/5 95	Forretningsf.	— 08 1 —	5 » 6	6	6 6 6	6	8 6 6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	6 5 6
Møller, Svend Juel	Svendborg	12/7 93	Toldkontrol.	— 04 1 M.	6 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	3 6 4	6 6 6	5 6 5	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	4 6 6
Rehling, Svend	København	27/3 93	Læge.	— 04 1 —	6 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	5 6 5	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	4 6 6
Ulrik, Poul	Haslev	22/5 93	Hdlsgartner.	— 08 1 G.	6 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	6 6 6	8 6 7	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	» » »	5 4 4
Wolstrup, Poul Jørgen	København	16/9 93	Kontorchef.	— 04 1 M.	6 » 6	6	6 6 6	6	6 6 6	» » »	4 6 5	6 6 6	6 6 6	8 6 7	» 6 6	» » »	» » »	» » »	» » »	4 6 5	6 6 6
Den matem.-naturv. Linie.																					
Bierring, Knud	København	7/4 93	Sagfører.	Aug. 04 1 M.	6 » 7	7	» 6 6	6	» » »	5 6 5	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	» » »	5 6 5	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» 6 6
Edelsten, Benny Herman	—	29/10 93	Fabrikant.	— 08 1 G.	4 » 6	6	» 5 6	5	» » »	4 6 5	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	» » »	6 6 6	6 6 6	6 5 5	8 » 6	6 6 6
Engelbrecht, Carl Ludvig Hemming Emil	—	17/1 94	Ceremonim.	— 04 1 M.	5 » 6	6	» 6 6	6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	» » »	6 5 5	6 6 6	6 6 6	8 » 6	6 6 6
Erichsen, Axel Knud	—	14/5 93	Hdlsgartner.	— 04 1 —	6 » 6	6	» 6 5	5	» » »	6 5 5	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	» » »	5 5 5	5 4 5	4 4 6	6 5 5	6 6 6
Heckscher, Hans	—	17/10 93	Fabrikejer.	— 04 1 —	6 » 6	6	» 6 6	6	» » »	5 5 5	4 6 5	5 6 5	» » »	4 6 5	6 6 6	6 6 6	» 6 6	» » »	» » »	» » »	6 6 6
Kirkerup, Carl Theodor Sophus Pedersen	—	26/4 94	Overpolitibetjent.	— 08 1 G.	4 » 6	6	» 6 6	6	» » »	6 6 6	6 6 6	6 6 6	5 6 5	» » »	» » »	» » »	6 6 6	5 6 5	8 » 6	6 6 6	6 6 6
Kjeldsen, Ove Rudolph	—	17/6 93	Skattekontrolør.	— 04 1 M.	6 » 6	6	» 6 6	6	» » »	4 6 5	6 6 6	6 6 6	6 6 6	» » »	» » »	» » »	4 5 4	4 5 4	5 5 5	5 6 6	6 6 6

Litteratur

Hans Peter Poulsen, hpp@hpp.dk

Nørrejysk skolehistorie

”Med registreringen af det skolehistoriske materiale i bispe-, provste- og præstearkiverne giver registraturen en nyttig indgang til et omfattende, for skolehistorien centralt materiale, der er spredt rundt i en lang række, til dels store arkiver.”

Registraturer

- Nørrejysk skolehistorie. Skolehistorisk arkivmateriale i bispe- provste- og præstearkiver i Landsarkivet for Nørrejylland, Aage Bonde og Ole Degn, 1999.
- Oversigt over skolehistorisk materiale i Landsarkivet for Sjælland m.m. 1971.
    1. De gejstlige arkiver
    2. De verdslige arkiver

OVERSIGT OVER
SKOLEHISTORISK MATERIALE
I
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND M. M.

1. BIND

DE GEJSTLIGE ARKIVER

Foreløbige arkivregistraturer
udgivet af
Landsarkivet for Sjælland m. m.
og
Institut for Dansk Skolehistorie

OVERSIGT OVER
SKOLEHISTORISK MATERIALE
I
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND M. M.

2. BIND

DE VERDSLIGE ARKIVER

Med tillæg omfattende både
gejstlige og verdslige arkiver

Foreløbige arkivregistraturer
udgivet af
Landsarkivet for Sjælland m. m.
og
Institut for Dansk Skolehistorie

Næsby i Præstø amt

Næsby sognekald

(nr.516., jfr. desuden s.9o)

33o4-11.	1858-194o.	Dagbøger for Næsby skole	8 bd.
		Nemlig:	
		1858-66 1 bd. 1862-76 1 bd.	
		1877-83 1 bd. 1883-91 1 bd.	
		1891-19oo 1 bd. 19oo-1o 1 bd.	
		191o-31 1 bd. 1932-4o 1 bd.	
3312.	183o-34, 1868.	Navnebøger for Næsby skole	1 pk.
		Indhold:	
		183o-34, Navnebog for Næsby skoles nederste klasse ved indbyrdes undervisning 1 bd.	
		1868, Navnebog for Næsby skole 1 læg	
3313.	1849-58.	Protokol for indbyrdes undervisning	1 bd.
		Anm.: Heri også fortegnelse over højtidsoffer.	
3314.	1852-62.	Karakterprotokol for Næsby skole	1 bd.
3315.	1892-191o.	Gymnastikprotokol for Næsby skole	1 bd.
3316.	19oo-o6.	Sangprotokol for Næsby skole	1 bd.
3317.		Eksamensprotokol for Næsby skole	1 bd.

Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie

Årbøgerne Nyt Bibliografier Anmeldelser Udgivelser Links Om

Søg ...

Søg i bibliografien

Bibliografier

Dansk Uddannelseshistorisk Bibliografi 1948-2021

Bibliografier efter årgang

Dansk uddannelseshistorisk Årsbibliografi
Ved Christian Larsen

Dansk uddannelseshistorisk Årsbibliografi
Ved Christian Larsen

Dansk uddannelseshistorisk Årsbibliografi
Ved Christian Larsen

Dansk Uddannelseshistorisk Årsbibliografi 2018
Ved Christian Larsen

Christian Larsen

Dansk Uddannelseshistorisk Bibliografi 1948-2021

Bogen om Rytterskoletavlerne

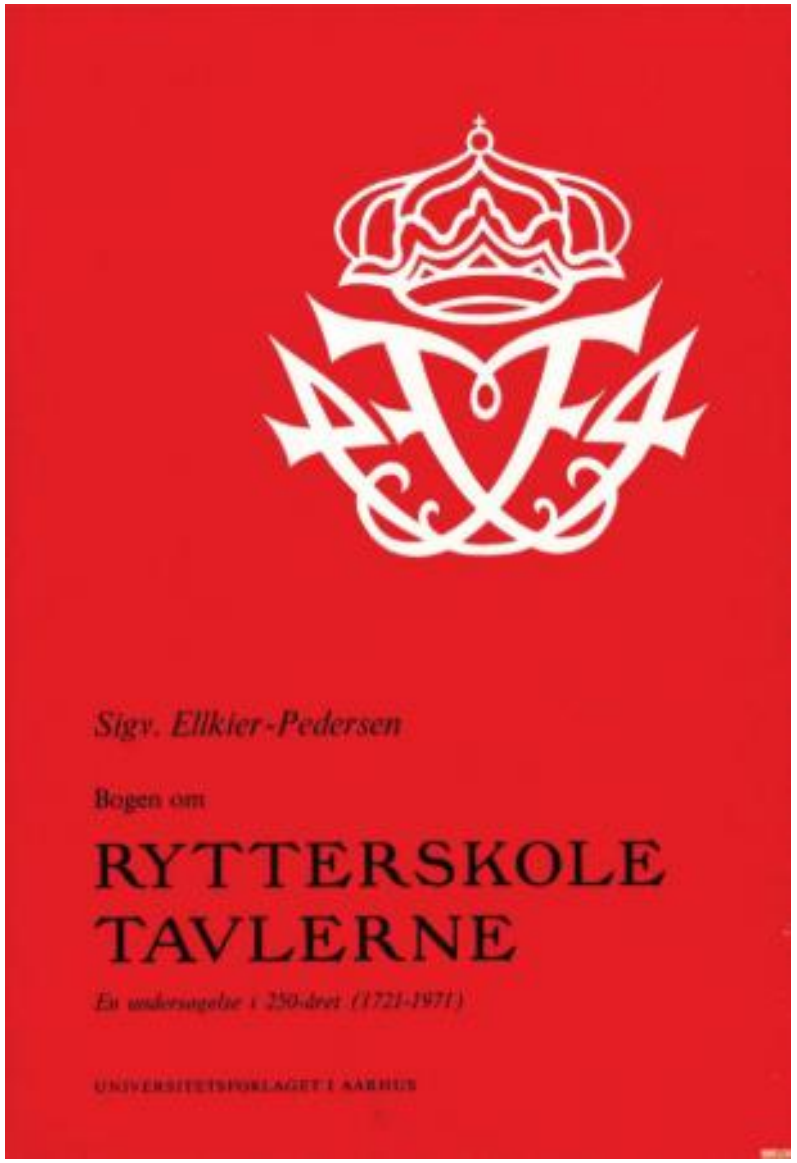

Hjemmesider: skolehistorie

- LEX, Danmarks Nationalleksikon: dansk skolehistorie
  - https://lex.dk/dansk_skolehistorie
- Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie
  - https://uddannelseshistorie.dk
- Aarhus Universitet: Skolehistorie
  - https://skolehistorie.au.dk
- Danskernes Historie Online: Skolehistorie
  - https://slaegtsbibliotek.dk/skolehistorie
  - https://slaegtsbibliotek.dk/samlinger/skolehistorie
- Det Kgl. Bibliotek: Skolehistorie
  - https://www.kb.dk/find-materiale/tjenester/skolehistorie

dansk skolehistorie

Middelalderens skoler (før 1536)

Lutherske kirkeskoler (1536-1720)

Vigtige årstal i folkeskolens og gymnasiets historie

Tilskuernes oplysning (1720-1814)

Det dobbelte skolevæsen (1814-1903)

På vej mod en enhedsskole (1903-58)

Skolen for alle (1958-99)

Uddannelsing, forskning og ressourcestyring (1993-2010)

- Folkeskolen
- Specialundervisning
- Tosprogede elever
- De frie skoler
- Efterskoler
- Ungdomsuddannelserne i alt
- Videregående uddannelser
- Universiteter

Læs mere i Lex

SKREVET AF

Signe Holm-Larsen

Uffe Rasmussen

Vagn Skovgaard-Petersen

Dansk skolehistorie beskriver forandringer i skoleuddannelsernes indhold og vilkår i samspillet med det øvrige samfund. Studiet fandtes bl.a. på Danmarks Lærerhøjskole, hvor der 1965-90 eksisterede et selvstændigt Institut for Dansk Skolehistorie.

Temaer: Landbrugets historie i Danmark og Folkeskolen

Middelalderens skoler (før 1536)

Det ældste vidnesbyrd om skole i dansk sammenhæng er Ansgars undervisning ca. 830 af 12 drenge, der skulle oplæres til forkyndelse af det kristne budskab. I de næste 1000 år var skolernes vigtigste opgave en opdragelse i den kristne børnelærdom, varetaget først af den katolske, siden af den lutherske kirke.

I middelalderen eksisterede flere skoleformer side om side: klosterskoler, katedralskoler og 1400-tallets byskoler. Undervisningssproget var latin, og målet var først og fremmest en gejstlig uddannelse. Undervisningen omfattede oftest de syv "frie kunster": grammatik, dialektik og retorik samt astronomi, geometri, aritmetik og musik.

Lutherske kirkeskoler (1536-1720)

Ved den lutherske Reformation i Danmark i 1536 fik statsmagten ansvar for undervisningen. Den første danske skolelov var en del af Kirkeordinansen 1537 (på dansk 1539), som foreskrev, at der i enhver købstad skulle indrettes en latinskole, hvor drenge kunne opnå et teologisk grundlag. Trods reformforsøg fra centralt hold især under Christian 4. var disse latinskolers virksomhed i de følgende to århundreder ofte præget af fattigdom, vold og uvidenhed. Undervisningssproget var uændret latin, og normalt måtte peblinge skaffe sig det daglige brød ved kirkelig sangtjeneste og tiggeri. Kun de færreste nåede frem til universitetet, hvor der omkring 1630 blev indrettet en studentereksamen som optagelsesprøve (examen artium). Overklassens børn blev sendt på anerkendte skoler i udlandet.

I løbet af 1600-tallet opstod et uoverskueligt skolemarked i mange danske byer, bl.a. de såkaldte klipskoler eller vinkelskoler, private pigeskoler samt enkelte steder også sy- og klipleskoler for piger. Først med fattigforordningen i 1708 opstod i nogle byer offentlige børneskoler, hvori fattige børn kunne modtage gratis undervisning. På landet var degnen ifølge Kirkeordinansen forpligtet til at undervise børnene i den kristne børnelærdom.

Vigtige årstal i folkeskolens og gymnasiets historie

År	
1537	Kirkeordinansen på trin forskriver latinskoler i alle købstæder.
1721	De første tyrkeskoler oprettes.

Dansk skolens historie. F. Rønsted m.fl. Dansk Folkeskolemuseum. I nyrydet vild vildmose har St. St. Blichers hustru og børn anlagt en skolehave. I baggrunden ses en lille hytte, der tjener som skolestue, som en af lærerne har ansvaret for undervisningen af egnens børn og piger, der bærer tøjet. I den anden ende af haven er der lærerbolig. I hjørnet ses en skovbakke med sand, hvor eleverne kunne øve sig i skrivekunst med en pind.

Fotograf: Frederik Rønsted
Ophavsret: Begrænset anvendelse

Uddannelseshistorie.dk
Selskabet for skole - og uddannelseshistorie
Forside
Aktuelt
Årbogen
Publikationer
Selskabet
Links
Kontakt
Velkommen
Uddannelse er et samfunds livsnerve i globaliseringens tidsalder!
Store samfundsressourcer sættes ind på at udvikle uddannelsessystemet forhold til samfundets skiftende behov for uddannede mennesker. Udviklingen går utroligt stærkt i disse år. Blandt politikere og uddannelsesfolk er perspektivet fremadrettet.
De historiske erfaringer med uddannelsesspørgsmål inddrages sjældent i den aktuelle debat, og der tildeles kun knappe ressourcer til egentlig uddannelses- og skolehistorisk forskning.
Søg på sitet og i artikler...
Bliv medlem!
Bliv medlem af Uddannelseshistorisk selskab.
Læs mere

SKOLE
HISTORIE

English

Samlinger | Undervisningsmaterialer | Digitale udstillinger | Temaer | Uddannelseshistoriske kilder | Aktuelt | Om Skolehistorie

Velkommen til Skolehistorie

Skolehistorie er et digitalt museum – en platform for en række skolehistoriske samlinger, skolens fortællinger, faglige netværk og et skolehistorisk forskningsmiljø.

Her kan du blandt andet dykke ned i vores store samling af digitaliserede anskuelsesbilleder, læse artikler om skolens historie eller tage en virtuel tur rundt i vores digitale udstilling. Vi har også en stor samling af undervisningsmaterialer til grundskolebrug. Materialerne er fleksible og kan tilpasses enkelttimer eller længere forløb, og de kan bruges til alle klassetrin.

Undervisningsmaterialer

Her finder du en række undervisningsforløb til alle klassetrin i grundskolen. Materialerne er fleksible og kan tilpasses enkelttimer eller længere forløb. Med afsæt i skolens historiske udvikling kan materialet igangsætte dialog, refleksion og indsigt i den skole og det skoleliv vi sammen fremadrettet har mulighed for at skabe.

Genveje

- Anskuelsesbilleder
- Skolehistoriske fotografier
- Sognekort
- Skolens genstande
- Skolelove
- Historisk Pædagogisk Studiesamling

Skolehistorien i Danmark

Skolehistorie fra latinskoler, rytterskoler og katedralskoler til gymnasier og folkeskoler

Tryk her for en samlet liste

Der er ved Slægtsforskernes Bibliotek et omfattende materiale online om dansk skolehistorie. Ved at trykke på kassen foroven til højre kommer der en komplet liste over de mange online titler.

Her er er et lille udvalg af de titler, der handler om skolehistorien:

- Latinskoler
- Friskoler
- Universitet
- Almenskoler
- Skoler i Odense
- Skoler i Viborg
- Skoler i Roskilde
- Sorø
- Jonstrup Seminarium

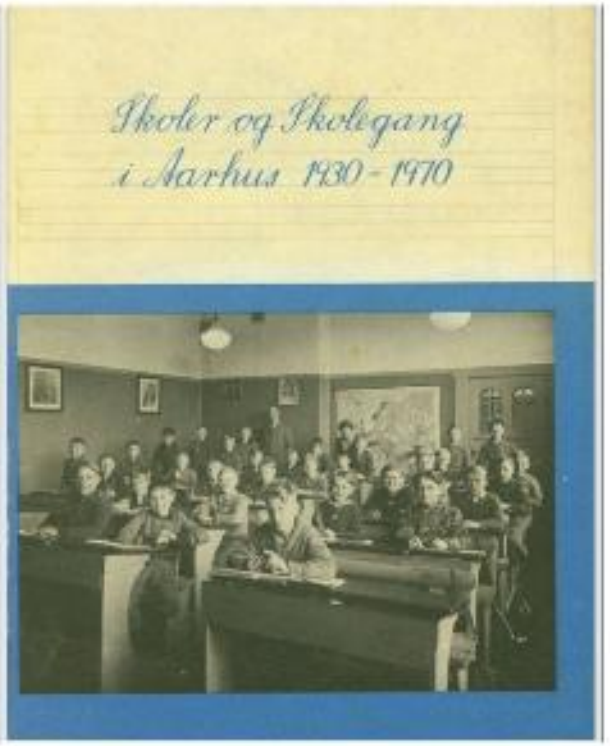

< Find materiale

Guides

Tjenester

Bibliotekssystem

Danmark set fra luften

Mediestream

Digitale samlinger

Tidsskrift.dk

Tekster

Skolehistorie

Digitale årbøger

Danmarks Breve

Dansk lyd

LOAR

API

Samlinger

Skolehistorie

Tag et nærmere kig på skolehistorisk materiale som for eksempel anskuelsestavler, fotos, sognekort og undervisningsmaterialer igennem tiderne.

Foto: Jonals Co.

Skolehistoriske samlinger

De skolehistoriske samlinger består af et udvalg af digitaliserede og affotograferede genstande og arkivalier fra det tidligere Dansk Skolemuseum og fra samlinger fra AU Library, Emdrup.

Søg i skolehistorisk materiale:

- Anskuelsestavler
- Skolehistorisk fotosamling
- Trøst Hansens Sognekort
- Skolens genstande
- Skolelove
- Historisk Pædagogisk Studiesamling

Hjemmesider: skolearkivalier

- Københavns Stadsarkivs skoleprotokoller
  - https://kbharkiv.dk/brug-samlingerne/kilder-paa-nettet/boern-og-unge/skoler/
- Danish Family Search, søgning i skoleprotokoller
  - https://www.danishfamilysearch.dk/search/
- Skolehistoriske Arkivalier i Rigsarkivet, arkivregistratur https://bibliotek.slaegt.dk/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=24391&query_desc=kw%2Cwrdl%3A%20skolehistoriske
- Rigsarkivet: skolerhttps://www.sa.dk/ao-soegesider/da/other/other-collection/66

Hjemmesider: skolearkivalier

- Københavns Stadsarkivs skoleprotokoller
  - https://kbharkiv.dk/brug-samlingerne/kilder-paa-nettet/boern-og-unge/skoler/
- Danish Family Search, søgning i skoleprotokoller
  - https://www.danishfamilysearch.dk/search/
- Skolehistoriske Arkivalier i Rigsarkivet, arkivregistratur
  - https://bibliotek.slaegt.dk/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=24391&query_desc=kw%2Cwrdl%3A%20skolehistoriske
- Rigsarkivet: skoler
  - https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/other/other-collection/66

Private hjemmesider

- Dansk skolehistorie i 1700-tallet, især landsbyskolerne
  - http://thorshoj.dk
- wadschier.dk → Kilder, Søg arkivalie
  - https://www.wadschier.dk/arkivalie
    → Arkivnavn: skole*
- hammerum-herred.dk → Borris Seminarium
  - https://hammerum-herred.dk/viewpage.php?page_id=102
- Skolehistorier
  - http://skolehistorier.dk

Velkommen til min hjemmeside
Finn Thorshøj
Udvalgt menu til 42 af webstedets 'specialsider' især om dansk skolehistorie i 1700-tallet
Menu og oversigt over webstedets i alt ca. 60 'specialsider'
Om Frederik IVs rytterskoler 1721
Alfabetisk oversigt over
Dansk skolehistorie i 1700-tallet
med særlig vægt på landsbyskolerne
Dette websted er et 'arbejdende værksted', som blev påbegyndt for snart tre årtier siden, men stadig er under udvikling. I årenes løb har webstedet imidlertid udviklet sig til at være det mest omfattende websted om dansk skolehistorie især i 1700-tallet, hvor hovedvægten dog især er lagt på udviklingen af landsbyskolerne i perioden inden vedtagelsen af skolelovene af 1814. Udgangspunktet var oprindelig beskrivelser af Danmarks ældste bevarede landsbyskoler bl.a. 'Rasmus Svendsens Skole' i Faxe fra omkring 1644 og 'Prins Carls Skole' fra 1719 i Store Torøje mellem Faxe og Store Heddinge på Stevns, men det blev ret hurtigt Frederik IVs 'Kongelige Skoler', som efter afslutningen af den tyve år lange "Store Nordiske Krig" blev oprettet i de tolv nyoprettede rytterdistrikter i perioden mellem 1721 / 1722 og 1727, og som i dag bedre er kendt som 'rytterskolerne', der nu udgør den mest omfattende del af webstedet. Det har imidlertid også været magtpåliggende at sætte beskrivelsen af hver enkelt af disse i alt 241 rytterskoler ind i en samfundsmæssig, historisk sammenhæng, så webstedet efterhånden omfatter omkring 60 'specialsider' bl.a. om degneundervisningen i kirkerne af især almuens børn siden reformationen i 1536, udbredelsen af 'Luthers lille Katekismus', de ældste egentlige landsbyskoler. Desuden har webstedet artikler om pietismen og kongehusets rolle i forbindelse med oprettelsen af skolerne både af Frederik IV og hans søskende, prins Carl og prinsesse Sophie Hedevig, de såkaldte prinse- og prinsesseskoler. Samtidig omtales dagliglivet for befolkningen både i landdistrikterne og i købstæderne og de betydelige ændringer af samfundet, som fandt sted i løbet af århundredet, samt gennemgang af pengevæsenet, forklaring af ord og begreber, gengivelse af en række skolelove og bekendtgørelser inden skolelovene af 1814, litteraturhenvisning og meget, meget andet. Det udvalg på 42 af disse 'specialsider', som herunder kan vælges ved enten at klikke på billederne eller de tilhørende grønne knapper under de enkelte billeder og beskrivelserne af indholdet, giver derfor kun adgang til en del af alle de behandlede emner. Ønskes en samlet oversigt over samtlige 'specialsider', anbefales det derfor at vælge 'Oversigten over webstedet' i anden række i nedenstående skema. I omtalerne af de enkelte rytterskoler, som løbende bliver revideret og udvidet med nye oplysninger m.m., findes desuden en del litteraturhenvisninger og links til en række relevante websteder på Internettet, som er af særlig interesse for den pågældende rytterskole. Vær opmærksom på, at enkelte af 'specialsiderne' samt beskrivelserne af nogle få skoler stadig er under

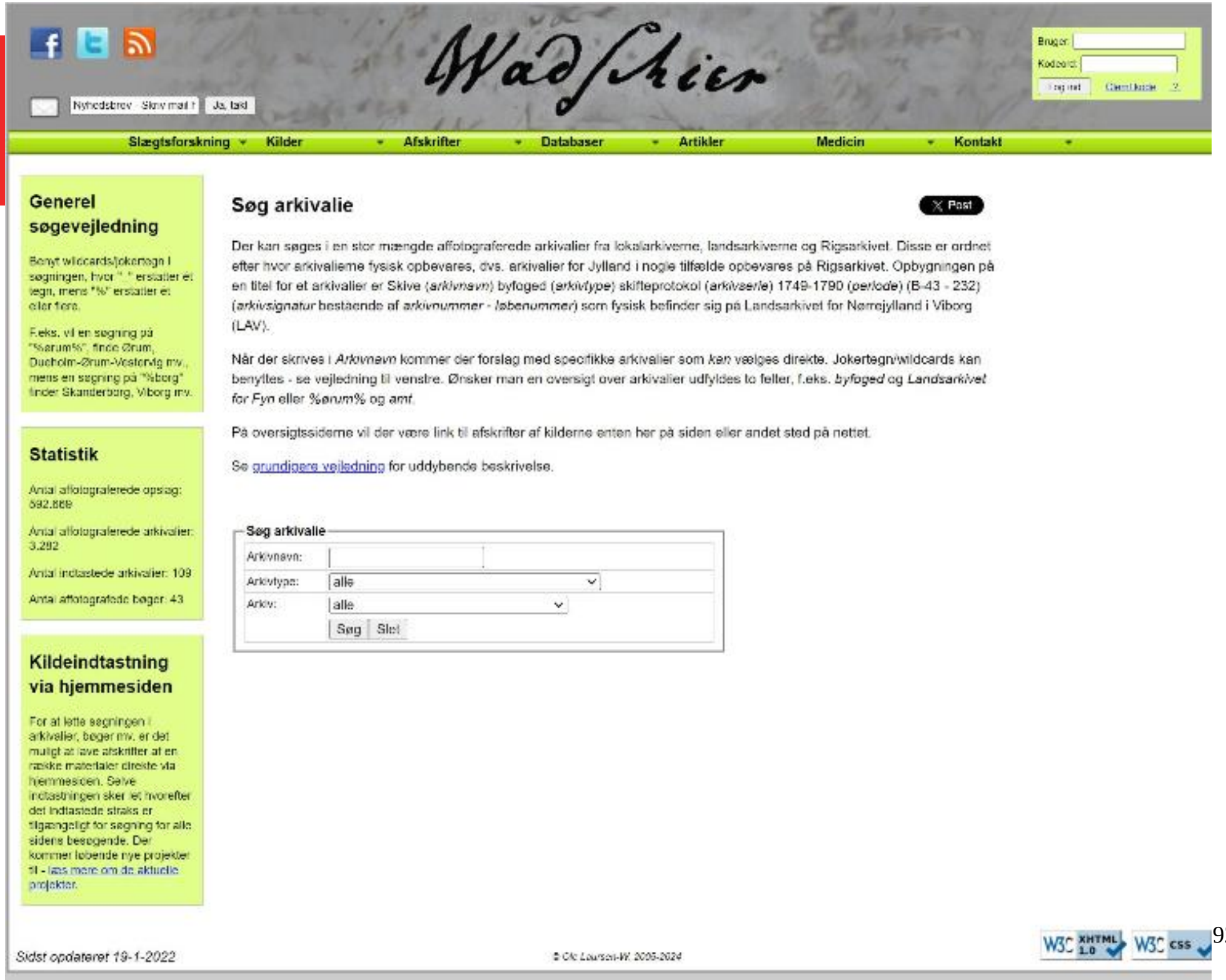
Wadschier
Nyhedsbrev - Skriv mail !
Ja, tak!
Bruger:
Kodeord:
Slægtsforskning
Kilder
Afskrifter
Databaser
Artikler
Medicin
Kontakt
Generel søgevejledning
Benyt wildcards/jokertegn i søgningen, hvor "_" erstatter et tegn, mens "%" erstatter et eller flere.
F.eks. vil en søgning på "%arum%" finde Ørum, Ducholm-Ørum-Vosborg mv., mens en søgning på "%borg" finder Skanderborg, Viborg mv.
Statistik
Antal affotograferede opslag: 592.888
Antal affotograferede arkivalier: 3.292
Antal indtastede arkivalier: 109
Antal affotografede bøger: 43
Kildeindtastning via hjemmesiden
For at lette søgningen i arkivalier, bøger mv. er det muligt at lave afskrifter af en række materialer direkte via hjemmesiden. Selve indtastningen sker let hvorefter det indtastede straks er tilgængeligt for søgning for alle sidens besøgende. Der kommer løbende nye projekter til - læs mere om de aktuelle projekter.
Søg arkivalie
Post
Der kan søges i en stor mængde affotograferede arkivalier fra lokalarkiverne, landsarkiverne og Rigsarkivet. Disse er ordnet efter hvor arkivalierne fysisk opbevares, dvs. arkivalier for Jylland i nogle tilfælde opbevares på Rigsarkivet. Opbygningen på en titel for et arkivalier er Skive (arkivnavn) byfoged (arkivtype) skifteprotokol (arkivserie) 1749-1790 (periode) (B-43 - 232) (arkivsignatur bestående af arkivnummer - løbenummer) som fysisk befinder sig på Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg (LAV).
Når der skrives i Arkivnavn kommer der forslag med specifikke arkivalier som kan vælges direkte. Jokertegn/wildcards kan benyttes - se vejledning til venstre. Ønsker man en oversigt over arkivalier udfyldes to felter, f.eks. byfoged og Landsarkivet for Fyn eller %ørum% og amt.
På oversigtssiderne vil der være link til afskrifter af kilderne enten her på siden eller andet sted på nettet.
Se grundigere vejledning for uddybende beskrivelse.
Søg arkivalie
Arkivnavn:
Arkivtype:
alle
Arkiv:
alle
Søg
Slet
Sidst opdateret 19-1-2022
© Ole Laursen-W. 2005-2024
W3C XHTML 1.0
W3C CSS

Navigation
Gæster
* Forside
* Kirkebøger
* Batch-Numre
* Andre nævnelser
* Skifter
* Tingbøger
* Fast ejendom
* Lægdsruller
* Familiestof
* FS / AO / Wiberg
* Kommunalstof
* Andre kopier
* Slægtstavler
* Borris Seminarium
* Andre afskrifter
* Skat
* Artikler
* Fotoalbum
* Gravsten
* Links
* Bøger
* Søg
* Søg i debatforum

Borris Seminarium

Borris seminarium

Afskrifter v. Herdis Kjølhede

Arkiv nr. C 642 A - 1.
Borris Seminariums oprettelse 1806. Regler for seminariets indretning, undervisning og diverse regler
Borris_C-642a-1_1806-1808_Kopibog.pdf - 75 KiloByte

Arkiv nr. C 642 A - 2.
Borris Seminariums protokol 1809 - 1814
Borris_C-642a-2_1809-1814_Kopibog.pdf - 638 KiloByte

Arkiv nr. C 642 A - 3.
Borris Seminariums protokol 1814 - 1826
Borris_C-642a-3_1814-1826_Kopibog.pdf - 35 KiloByte

Arkiv nr. C 642 A - 5.
Borris Seminarium Dimitterede 1808 - 1825
Borris_C-642a-5_1808-1825_Dimitterede.pdf - 49 KiloByte (ny)

Arkiv nr. C 642 A - 8.
Provst og seminarieforstander Lodberg Krarup 1820: Kort Udsigt over Seminariets Historie
Borris_C-642a-8_Historie.pdf - 35 KiloByte

Dette website bruger cookies for at give dig den bedste oplevelse Læs Mere
OK

Oversigt over bevarede arkivalier	C-642a-00	25 jan 2008	1 sider
Borris seminarium protokol 1806 - 1809	C 642a 01	25 jan 2008	49 sider
Borris seminarium protokol 1809 - 1814	C-642a-02	25 jan 2008	92 sider
Borris seminarium protokol 1814 - 1825	C-642a-03	25 jan 2008	83 sider
Borris seminarium protokol over eleverne 1806- 1815	C 642a 04	25 jan 2008	64 sider
Borris seminarium dimitterede elever 1808- 1826	C-642a-05	25 jan 2008	116 sider

Tak for opmærksomheden!
2 1C
lo li lal
o-le, mal en laas,
en maa-ne,
lo aal.